

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji
120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pa večjem g.
naročilu popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopis se ne vračaja, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Tekovna
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Položaj delavstva v Sovjetski Rusiji

Mednarodna komunistična propaganda uporablja kot glavno agitacijsko sredstvo položaj ruskega delavstva, ki ga slika kar moč rožnato in v najbolj idealnih potezah. Za pravilno presojanje dejanskega položaja ne more biti nič koristnejšega, kakor objektivna slika, kako je v resnici z ruskim delavstvom danes, po 11 letih neomejenega boljševističnega gospodarstva.

Vojna in posebno še revolucije, ki so ji sledile, so rusko narodno industrijo skoraj popolnoma ruinirale. Delavstvo se je v oni dobi selilo iz velikih mest, kjer ni bilo službe in se uvrščalo nazaj med kmetstvo prebivalstvo. Kmalu pa je prišla gospodarska obnova in začelo se je velikansko gibanje iz dežele nazaj v mesto, posebno še zato, ker je boljševistična vlada z vsemi sredstvi protežirala industrijski razvoj a kmetijsko gospodarstvo pri tem zanemarila. Ta tok je potegnil marsikakega kmečkega fanta s seboj, saj se je pri obnovi industrije rabilo veliko delovnih rok. Računajo, da je bilo v veliki industriji l. 1921 zaposlenih 1 milijon delavcev, leta 1928 pa že nad 2 milijona. Kakor je produkcija industrije lanske leto dosegla predvojno stanje, tako tudi število zaposlenega delavstva.

Strašno pa primanjkuje strokovno izobraženega delavstva. Ze pred vojno je Rusija to zadnjo izkazovala zelo nizke odstotke in si je na vseh važnejših mestih morala pomagati z nemškimi, strokovno šolanim delavstvom. Po vojni je pomanjkanje še mnogo hujše, ker izoliranost Rusije onemogoča pritek tujega strokovnega delavstva, iz domačih rezerv pa ne morejo sproti nadomestiti število onih, ki izpadejo.

Vojna je upeljala v industrijske obrate silno veliko žensk. 33 odstotkov vsega delavstva v obratih so tvorile ženske. Po vojni se žensk ni dalo več iztisniti iz tovarov, ker so v tem oziru boljševiki ženske izenačili z moškimi. Splošno računajo, da v ruski industriji 30 odstotkov delavstva tvorijo ženske.

Brezposelnost je v Rusiji ogromna. Glavni vzrok je pritok z dežele. Kmetstvo prebivalstvo se jako hitro množi. Nesrečni boljševistični poizkusi za razlaščevanjem mu jemljejo veselje do grude. Kdor le more, hiti v mesto in tako veča kader brezposelnih. Koliko je število delavstva, ki ne najde zaposlenosti, ni mogoče vedeti. Statistike navajajo okrog tri milijone, toda to so le oni, ki so priglasi na od posredovalnih uradov za brezposelne, kar pa še daleko niso vsi. Vlada namreč hoče omejiti dotok iz dežele v mesta in zato novodošle odklanja in jih ne jemlje v seznam.

Osemurnik je pač povsod upeljan. Uvedla ga je marčna revolucija 1917 kot eno glavnih revolucionarnih pridobitev. Vendar pa je število nadur v mnogih obratih jako naraslo in postalo že norma. V premogokopih dela redno 20 odstotkov delavstva nadure, v kemični industriji 37 odstotkov, pri nafti 55 odstotkov. — Vendar pa industrijski strokovnjaki tožijo, da produktivnost dela pada. Ne zato, ker bi bilo delavstvo nemarno, ampak ker so stroji obrabljeni in zastareli. Za moderne stroje čisto manjka šolanega osebja. Število nesreč se je radi nesigurnega funkcioniranja strojev in ker se delo forsira, jako pomnožilo. Produktivnost dela pa pada tudi zato, ker je kolektivno gospodarstvo pač najslabše, ki si ga moremo misliti, manjka mu interesa in smotrenega vodstva. Tega seveda boljševiki ne morejo priznati.

Kako je z delavskimi plačili? Zelo je različno, v kaki stroki je kdo zaposlen in ali je kvalificiran ali ne. Splošno pa imajo nekvalificirani delavci mesečno 30 do 40 rubljev, kar je preračunano v naš denar nekaj čez 1000 Din. Kvalificirano delavstvo pa ima povprečno okrog 60 rubljev mesečno. Ker je življenjski indeks razmeroma nizke, delavec tako plačo more skromno izhajati. Dejansko je še nekoliko bolj plačan, kot je bil pred vojno. Boljševiki smatrajo to za velikansko pridobitev. Vendar, če se pomisli, kako slabo je bil plačan ruski delavec v carski Rusiji, dalje, da višji kulturni nivo sedanjega delavca zahteva večje izdatke za obleko, opravilo, izobrazbo, in da si je delavstvo domala v vseh kapitalističnih državah po vojni izboljšalo položaj, — potem se s svojimi delavskimi plačili sovjetska Rusija res da ne more posebno postavljati. 60 odstotkov vsega dela se vrši na akord. Čeprav je žena teoretično enakopravna moškemu, je njena plačila vendarle manjša. Zensko delo se plačuje z 80 do 90% moških plač. Delavka brez razlike strokovne izobrazbe prejema do 30% nižjo plačo kakor strokovno neizobražen delavec.

Delavsko varstvo je po uvedbi Nove Ekonomske Politike (NEP) doseglo gotova izboljšanja. Pazi se na to, da so delavnice higijenične in zračne, dovolj kurjene in razsvetljene. Razmeroma na relativno visoki stopnji je varstvo mater-delavk. Osem tednov pred porodom in štiri tedne po porodu ji je dovoljen dopust. V okrilju velikih industrijskih

Likvidacija županij in oblasti

Beograd, 6. nov. (AA.) Predsednik ministrskega sveta in minister notranjih del general Peter Živković je izdal to-le naredbo o likvidaciji županij in prenosu njihovih poslov na bansko upravo:

Radi enoličnega izvrševanja zakonskih predpisov zakona o nazivu kraljevine in razdelitvi na upravna področja z dne 3. oktobra odrejam:

I.

Dne 10. novembra 1929 vključno prestatno poslovanje županij in njihove pristojnosti preidejo v kompetenco banskih uprav. Veliki župani, odnosno njihovi namestniki so dolžni, da neutežoma po prejemu tega razpisa obveste podrejena oblastva in prebivalstvo o prenosu poslov s pozivom, da počenši z dne 11. novembrom 1929 pošiljajo svoje uradne pošiljke iz dosedanje pristojnosti v pristojnost banskih uprav.

Do 10. nov. 1929 se bo sprejemala pri županijah in se bo označevala uradna pošta ter se bodo reševali posli pod vodstvom velikih županov, kakor doslej. Tega dne zvečer se bodo zaključili delovodni protokoli, registri in druge pomožne knjige za protokoliranje spisov.

Od 11. nov. 1929 se bodo županije imenovala »Županija v likvidaciji«.

II.

Bani odnosno pomočniki banov morajo do 10. novembra 1929 podvzeti vse potrebno, da bi mogli bani 11. novembra prevzeti oblast v vsem jim poverjenem področju in začeti poslovanje.

III.

Hkrati z likvidacijo županij bo opravljena likvidacija oblastnih samouprav. Glede določitve oblastne imovine in njenega prenosa na banovine ter glede prehodne uprave veljajo predpisi z dne 23. okt. 1929 (»Službene novine« z dne 25. oktobra, št. 250 S. N.).

IV.

Telegrafskim potom bodo bani in veliki župani na enotnih obrazcih sporočili ministru notranjih poslov, da so sprejeli ta-le razpis, in sicer:

10. novembra veliki župani oziroma njihovi namestniki, da so županije prenehale poslovati in da so odredili vse, kar ta razpis od njih zahteva.

11. novembra bani, da so prevzeli oblast v poverjenem jim področju in da je banska uprava začela poslovati.

16. novembra 1929 bani, da so razrešili oblastne komisarje njihove dolžnosti in prevzeli posle dosedanjih oblastnih samouprav.

Do najkasneje 4. decembra bani, da so izvršili likvidacijo oblasti in županij v likvidaciji.

Prve priprave za jugoslov. evharistični kongres

Slovenci se ga udeležijo v velikem številu — Hrvatski Sokol se ga udeležijo korporativno

Zagreb, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila v hrvatskem katoliškem kazinu v Zagrebu seja stalnega odbora za priprave evharističnega kongresa v Jugoslaviji. Na njej so bili prisotni predsednik dr. Josip Srebrnič, dr. Bonaventura Jeglič, dr. Klement Bonefačić, zagrebški pomožni škof dr. Dominik Premuš, pomožni škof dr. Iv. Tomažič in pomožni škof Salis-Sevis. Prisotni so bili dalje poverjenik za ljubljansko škofijo univ. prof. dr. J. Uječić, poverjenik za belgrajsko nadškofijo kanonik Vlašić, poverjenik za splitsko škofijo kanonik Lugač, poverjenik djakovske škofije dr. Zvonimir Marković, tajnik katoliške akcije dr. Deželić in predsednik katoliške akcije dr. Markulin.

Na seji se je razpravljalo o tem, kako doseči kar najboljše uspehe na evharističnem kongresu, ki se bo vršil za vso Jugoslavijo v Zagrebu 15. avgusta prih. leta. Izvolil se je v ta namen tudi poseben odbor pod predstvom pomožnega škofa dr. Premuša. Ističasno z evharističnim kongresom se bo vršila v Zagrebu tudi razstava hrvatske kulture, ki jo bo priredila Osrednja katoliška narodna zveza. Tudi za to razstavo se bo izvolil poseben odbor. Slovenski škofje so na tem sestanku izjavili, da bo prišlo na dan kongresa iz Slovenije precejšnje število posebnih vlakov, ki bodo pripeljali v Zagreb veliko množico kongresistov, tako da bo kongres res imel značaj splošno jugoslovanske verske prireditve. Karakteristično je, da bo v istem času v Zagrebu tudi skupščina Hrvatskega Sokola. Vodstvo Hrvatskega Sokola je izjavilo, da se

bodo hrvatski Sokoli korporativno udeležili evharističnih svečanosti.

Pisarna za versko propagando

Zagreb, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je vršil v Zagrebu sestanek društva za razširjenje vere v Jugoslaviji. Navzoči so bili dr. Tomažič, predsednik društva dr. Uječić in tajnik dr. Lambert. Sklenilo se je osnovati v Zagrebu stalno pisarno v svrhu verske propagande. Ta pisarna bo v ozkih stikih z rimsko agencijo »Fides«.

Delen uspeh papeževe intervencije

Dunaj, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Tukajšnje vodstvo katoliške akcije je dobilo iz Rima poročilo, da je v pulskem procesu bila intervencija papeža v toliko uspešna, da je italijanska vlada opustila svoj prvotni sklep, da se obsodijo na smrt vsi štirje obtoženci in da bi bil oproščen samo 17 letni Ladovac. Intervencija papeža je torej rešila ostale obtožence gotove smrti.

Dr. Vodopivec - upokojen

Belgrad, 6. nov. (AA.) Z ukazom Nj. Vel. kralja sta bila na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih poslov vpokojena veliki župan belgrajske oblasti Gjorgje Matić in veliki župan ljubljanske oblasti dr. Fran Vodopivec.

Ureditve šolstva med izseljenci

Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Glavni prosvetni svet ima na dnevnem redu razpravo o ureditvi našega šolstva med izseljenci. Povod za razpravo je dala hrvaška šola v Antofagasti v državi Čile, v katero se je v letošnjem letu vpisalo 120 otrok. Polg tega pa ima šola še otroški vrtec. Manjka pa kvalificiranega učiteljstva. Sprožila se je misel, da bi se določili potujoči učitelji na podlagi podatkov, ki bi jih zbrala naša poslaništva v tujini. Učitelji bi se nastavili od strani države in bili pod nadzorstvom naših poslaništev.

Dalje je na dnevnem redu sej prosvetnega sveta razprava o učiteljih ženskega ročnega dela in njihova kvalifikacija po kategorijah.

Pogajanja za prevoz živine skozi Madjarsko

Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Te dni se začnejo med nami in Madjarsko v Budimpešti pogajanja o veterinarskem pregledu pri uvozu in prevozu živine in živalskih proizvodov. Množile so se namreč pritožbe, da so Madjari vračali tranzitno blago, ki je šlo skozi njihovo državo, češ da ne odgovarja njihovim veterinarskim predpisom. S sedanjimi pogajanjmi se naj doseže sporazum za izvoz naše živine iz Bačke, Banata, Srema in Prekmurja skozi Madjarsko v Nemčijo in Češkoslovaško, ter madjarske živine skozi Jugoslavijo na Reko.

Poslovilna audijenca posl. Šebe

Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Jan Šeba, dosednji češkoslovaški poslanik na našem dvoru je bil danes sprejet v poslovilno audijenco od Nj. Vel. kralja. Audijenca je trajala 40 minut. Poslanik Šeba odide iz Belgrada 12. t. m. Danes so mu priredili belgrajski češkoslovaški državljani poslovilni večer.

Belgrajske vesti

Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Ker so se odpravile oblastne in drugovrstne samouprave, se bo odslej v novih zakonih rabil le izraz uprava. Tako bomo imeli državno, bansko, srezko in občinsko upravo.

Ban dravske banovine ing. Dušan Serbec je danes zvečer odpotoval v Ljubljano.

Belgrad, 6. nov. (AA.) Danes so obiskali ministra javnih del inž. Savkovića minister finance dr. Stanko Švrljuga, predsednik belgrajske občine Miloš Savčić in ban Nestorović.

Ministrstvo pravde je dalo svojim podrejenim organom nalog, da vpoštevajo prošnje in zahteve upokojenih duhovnikov iz letnikov 1927 in 1928, ki izvirajo iz prevedbe od kralje na dinarsko valuto. Denar se bo izplačal takoj, čim da ministrstvo za finance na razpolago potreben kredit.

V ministrstvu pravde se je danes dopoldne vršila konferenca za revizijo zakona o pravoslavni cerkvi. Konferenci so prisostvovali justični minister dr. Srškić, prosvetni minister Božo Maksimović, in člani arhijerejskega sabora škofje Dositej, Nikolaj, Lepić ter Josif.

V ministrstvu za prosveto je Vaš dopisnik doznal, da bo v pravilnikih k srednješolskemu zakonu dovoljen srednješolskim dijakom pristop v društva, ki služijo telesni in higijenski odgoji mladine in ki so priznana kot obča nacionalna društva.

Praznik sv. Cirila in Metoda se je doseda, praznoval kot državni praznik po pravoslavni koledarju, ter kot cerkveni praznik po katoliškem koledarju. Ker je to dejstvo nekoliko ovira z ozirom na uredbo o zapiranju in odpiranju trgovin, se je ministrstvo za socialno politiko postavilo na stališče, da praznujejo lahko katoliki ta državni praznik po svojem, pravoslavni pa zopet po svojem koledarju.

Veterinarski oddelek kmetijskega ministrstva je dobil dopis iz zagrebske veterinarske fakultete, da se je letos na njej vpisalo 283 veterinarjev. Skupni stalež vseh prostih veterinarskih mest v državi, ki so pod okriljem kmetijskega ministrstva, znaša 296. Ne zasedenih je torej 13 mest. Veterinarji bodo dobili službe tudi drugod. Saj potrebuje same ministrstvo za vojno in mornarico od 120 do 150 veterinarjev.

Miloš Štubler, dosednji inspektor pri kmetijskem ministrstvu, je imenovan za šefa revizijskega oddelka agrarne banke.

podjetij je določen prostor za male otroke v zibelkah, s katerimi se morejo mlade matere pečati tudi med delom.

Socialno zavarovanje je na splošno zelo razširjeno. Med 11 milijoni delavstva (všeto kmetijsko delavstvo) je nad 9 milijonov vključenih v stanovskih organizacijah. Zastopane so vse panoge delavskega zavarovanja, kakor po drugih državah. Državna podpora brezposelnim je zelo malenkostna. Za leto 1928 izkazuje proračun 132 milijonov rubljev brezposelne podpore, kar je pri tolikem številu brezposelnih malenkost.

Zelo slabo je preskrbljeno za delavska stanovanja. Boljševiške statistike se nanašajo le na mesta. Iz njih razberemo, da pride po ruskih mestih na 100 stanovanj 168 družin. Za primer vzemimo Nemčijo, kjer je na 100 stanovanj 108 družin, pa je znano, da vlada velika stanovanjska stiska na mestih. Najhuje je v Moskvi, kjer pridejo na 1 stanovanje tri družine. Državnih stanovanj je kakih 18%; vse drugo je zaenkrat še v privatnih rokah.

Takšen je torej položaj delavstva v rdečem paradižu. Za delavstvo ne more biti posebno poželjiv. Voditelji sovietov prepriču-

jejo ruskega delavca, da je on dejanski gospodar državne industrije. Toda, če odštejemo male skupine, ki so člani obratnih svetov in komunistične celice, potem je treba pošteno priznati, da masa delavstva nima nobenega vpliva na državno gospodarsko politiko kakor tudi ne na obrat in na produkcijo. Masa delavstva je kot povsod tudi v sovjetski Rusiji le proletarijat, ki nosi svoje delovne sile na trg. Negotovost dela, strah pred brezposelnostjo in politični pritisk — vse to so stvari, pod katerimi mora trpeti tudi ruski proletarijat. S tem, da so strokovne organizacije podržavljene — kakor v Italiji —, je delavstvu vzeta možnost neodvisnega strokovnega udeleževanja. Tarifne pogodbe se sicer sklepajo med komunistično državo in komunističnimi strokovnimi organizacijami, toda le prečesto za hrbot delavstva, ki je neposredno prizadeto. Konflikti so pogosti in ostri. Toda kaka posebna akcija ni mogoča, ker sindikati niso svobodni organi, in niso tribuna, kjer bi delavstvo moglo manifestirati svojo voljo. Deportacije in odpust nezadovoljnejšev in organizatorjev štrajkov so navadne posledice in vsakdanji pojav med ruskim delavstvom.

Ali res čisto zasebno društvo?

Z občinim zborom, ki smo o njem svoj čas obširno poročali, je prišla cela zadeva Kmetijske družbe v javnost. Vsled nepravilnosti, od katerih smo večerj nekateri opisali, je nastalo velikansko nezadovoljstvo med kmetijskim prebivalstvom, ki se čuti vsled postopanja večine glavnega odbora zapostavljeno in užaljeno. Zato je po našem mišljenju iz javnih razlogov treba storiti vse, da se vrne v Kmetijsko družbo red in zakonitost.

Kmetijska družba je splošna kmetijska stanovska organizacija za vse slovenske kmetovalce. Po svoji organizaciji, po svojem delokrogu in svojem namenu mora delovati za ves kmetijski stan, mora biti vsakemu kmetovalcu pristopna in mora vsakemu nuditi enake ugodnosti in pomoč.

Kmetijska družba ima po § 1. svojih pravil tako določen namen: »Kmetijska družba ima namen paziti in vplivati na zakonodajstvo in upravo v kolikor se tiče kmetijstva. Družba je napram oblastvom posvetovalen organ, ki je vsled dolžan poverjence mu naloge vestno izvršiti po svojem najboljšem strok. prevdruku.«

Ta člen torej daje družbi poseben značaj, kakršnega imajo sicer stanovske zbornice. Tak značaj je družba vedno tudi imela in ga še ima. Zato je za njeno usodo vezanih celo vrsto javnih interesov, zato zanje predvsem in na prvem mestu prihajajo v poštev javnopravni oziri.

Družba ima veliko premoženje, ki se ceni na več milijonov dinarjev. Tega premoženja pa si družba ni nabavila samo z zasebnim denarjem, ampak po veliki večini s podporami in dotacijami od javnih korporacij, ki so videle v Kmetijski družbi organizacijo za ves naš kmetijski stan in jo kot tako podpirale.

Trditve v »Jutrovem« članku, da Kmetijska družba ni prejela nobenih stalnih subvencij, ne drži. Družba je dobivala letno podporo od kmetijskega ministrstva in je samo v letu 1929 do meseca aprila prejela državne podpore: za upravne stroške 50.000 Din, za gospodinjstvo 20.000 Din, za kmetijski pouk 8000 Din, za gnojila in gnojne jame 50.000 Din. Kje je kako zasebno društvo, ki bi od države letno prejelo take podpore?

§ 2. družbenih pravil našteva med drugim v področju Kmetijske družbe tudi to, da ima Kmetijska družba *staviti predloge vladi in samoupravnim zastopstvom* in da ima *sodelovati pri razdeljevanju podpor za kmetijstvo, ki prihajajo iz javnih zakladov*.

Družba torej z državnim in drugim javnim denarjem, ki ga prejema, daje kmetovalcem podpore in nagrade ter sodeluje pri razdeljevanju podpor, ki jih dajejo državne samoupravne oblasti. To pomeni odločilen vpliv na naše kmetijstvo. *Takega delokroga ne more imeti nobeno čisto zasebno društvo*. Kmetijska družba ga je dobila le kot javna ustanova za vse kmetovalce brez izjeme.

Družba, ki razpolaga z državnimi sredstvi, mora biti splošno pristopna in premoženje, ki se je tekom desetletij nabralo v družbi, mora služiti napredku vsega kmetijskega stanu. Zato večina glavnega odbora z državnim denarjem ne sme zasledovati nobenih posebnih interesov.

V družbi je nered že več let. Redno poslovanje glavnega odbora je bilo v zadnjem času sploh nemogoče. Zadnje mesece pred občinim zborom se nobena seja glavnega odbora ni vršila brez velikih kravalov. In zadnji občni zbor je zmedo v družbi dovršil.

Mi smo trdno prepričani, da bo oblast ukrenila vse potrebno, da se v Kmetijski družbi upostavi redne in zakonite razmere.

Vzdrževanje ital.-jugosl. mejnikov

Rim, 6. nov. (A.A.) Po poročilu »Agencije Stefani« je italijanski ministrski svet potrdil načrt zakona o ratifikaciji italijansko-jugoslovanske konvencije glede vzdrževanja državnih mejnikov.

Nove telefonske zveze

Belgrad, 6. nov. (A.A.) Na podlagi sklepa ministra javnih del so objavljene nove telefonske zveze med Belgradom, Zagrebom, Ljubljano in Sarajevom na eni strani ter Leobnom na drugi strani. Pristojbina za enoto razgovora znaša v zlatih frankih 3.45, 4.35, 4.65. Obenem je bil potrjen telefonski promet med Valjevom ter Bratislavo in Prago.

Izpred sodišča za zaščito države

Belgrad, 6. nov. (A.A.) V državnem sodišču za zaščito države se bo pričela 2. decembra razprava proti Karlu in Elizabeti Lebinec, ki sta obtožena zaradi komunistične propagande po točki 1. čl. 1. zakona o zaščiti države.

Dva odvetnika se na razpravi stepa

Belgrad, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Iz Zgoranjega Milanovca poročajo, da ste se tam ob neki razpravi radi čisto debesedno stepa v razpravni dvorani dva advokata. Sodišče je oba obsodilo na 30 dni zapore radi nereda v sodni dvorani.

Dunajska vremenska napoved. Hitro poslabšanje vremena. Pričakovati je deževja. Temperatura se bo nekoliko zvišala. Ponoči ne bo nevarnosti slane. Pojavili se bodo sveži, proti zapadu zavijajoči vetrovi.

Anglija obnovi stike z Rusijo

S 324 proti 199 glasovi sprejet vladni predlog

London, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je predlog konservativcev, ki graja pogajanja vlade z Rusijo radi obnove diplomatskih odnosov, odklonila s 324 glasovi proti 199 glasovom. Sprejet pa je bil predlog zunanjega ministra v poimenskem glasovanju, da se diplomatski odnosi z Rusijo obnovijo. Kratko pred glasovanjem je se izjavil Chamberlain, da je Henderson po neuspehu julijskih pogajanj kapituliral pred Rusijo v jesenskih

pogajanjih. Ruske obljube, da se bodo sovjeti odrekli propagandi, so ravno tako lahkomišelnost, kakor prejšnje ruske obljube. Nobena ruska vlada ne bo resno omejila delovanja III. internacionale. Čuje se, da hoče Henderson radi ljubosumnosti med vladnimi strankami določiti za angleškega poslanika v Moskvi nekoga odličnega angleškega poklicnega diplomata, katerega ime se bo v kratkem objavilo.

Heimwehrovci zahtevajo oktroiranje ustave

Schober za spremembo ustave po zakonitem potu — Pogajanja s soc. demokrati le deloma uspešna

Dunaj, 6. okt. (Tel. »Slov.«) Dva večerna lista poročata, da so se voditelji Heimwehra prijavili pri zveznem kancelerju dr. Schoberju in stavili zelo radikalne zahteve za hitro izvedbo spremembe vlade, eventualno z oktroam. Zvezni kanceler dr. Schober je te zahteve odklonil in zagrozil s svojim odstopom. Kakor doznava Vaš dopisnik z dobro poučene strani, so sicer hoteli gotovi voditelji Heimwehra ostro nastopiti proti dr. Schoberju, ki pa slej ko prej stoji na stališču, da **sme vlada ustavni predlog izvesti samo po legalnem potu**. Tega svojega stališča tudi ne bo opustil, temveč bi rajši odstopil. Radikalni voditelji Heimwehra že nič več ne računajo z dr. Schoberom kot izvrševalcem njihovih diktatorskih

poželenj, temveč s podkancelerjem in vojnim ministrom Vaugoinom, s čegar podporo upajo Heimwehrovci vreči avstrijski marksizem. Delovni odbor za ustavno vprašanje v parlamentu sicer prav dobro napreduje, vendar pa v najtežavnejših vprašanjih, posebno tam, kjer so preko lastnih Schoberjevih želj vsilili v reformo heimwehrovske zahteve, ni mogel doseči nobenega sporazuma s socialnimi demokrati. Smatra se, da bodo posvetovanja tega odbora trajala še kakih štirinajst dni. Kaj se bo zgodilo potem, če socialna demokracija ne bo popustila (to je le malo verjetno), je pa veliko vprašanje. Če bodo Heimwehrovci potem hoteli izvesti ustavno reformo izven parlamenta, potem gotovo dr. Schober ne bo njihov človek.

Pred sklicanjem nemškega parlamenta

Ljudsko glasovanje se izvede še letos

Berlin, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je bilo pod predsedstvom državnega kancelerja dr. Müllerja posvetovanje voditeljev strank, na katerem so se sporazumeli, da se nemški državni zbor čim prej skliče. V odboru šefov strank se bo predlagal kot dan sklicanja 27. november, dočim pride v poštev tudi še 2. december. Predsednik nemškega državnega zbora, ki je bil tudi prisoten na današnjem posvetovanju, bo v kratkem sklical odbor najstarejših, da se končno določi rok za sklicanje državnega zbora. Po sporazumu vseh vladnih strank se bo tako zvani zakon svobode, ki ga zahteva ljudsko glasovanje, pred-

ložil državnemu zboru takoj, ko bo uradno ugotovljen rezultat ljudskega glasovanja. Vladne stranke so soglasno poudarjale, da se mora ljudsko glasovanje o takozvanem zakonu svobode izvesti čim prej. Nato je vlada podala izjavo, da se bo ljudsko glasovanje vršilo še v tekočem letu. Ker morejo priti rezultati skorajšnje druge haaške konference pred nemški državni zbor šele meseca januarja, se njihova rešitev po ljudskem glasovanju ne bo zavlekla. Na svojem jesenskem zasedanju se bo bavil nemški državni zbor razen z ljudskim glasovanjem tudi z zakonom o varstvu republike in z zakonom o deželnih stanovih.

Po odgoditvi sejma

Po ostrem konfliktu, ki ga je imel maršal Pilsudski s predsednikom poljskega sejma Daszynskim, je bila odgoditev sejma skoraj nujna. Spor je postal že tako oster, da so padle že psovke. Pilsudski je nazval Daszynskega za tepca, nakar je stari socialistični borec Daszynski izjavil, da sploh več ne konferrira s Pilsudskim, kvečjem če bi se z njim sestel v parlamentu. Vsak kompromis je bil tako izključen in odgoditev sejma edina možnost. Naravno pa je odgoditev sejma le začasna rešitev, ker spor bo čez en mesec, ko bi se parlament sestel, izbruhnil s staro silo.

Varšava, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Odgoditev sejma še pred njegovo otvoritvijo je razburilo

vso Poljsko. Opozicionalne frakcije parlamentarne večine objavljajo ostre proteste. Voditelj parlamentarnega vladnega bloka, poslanec polkovnik Slawek, označuje odgoditev kot odgovor na vloženi predlog nezaupnice proti vladi in na zahtevo opozicije, da se ves sedanjí sistem likvidira. Nadaljnje postopanje državnega predsednika bo odvisno od položaja, kakršen bo po enem mesecu. Sedanjí vladni sistem pa se nikakor ne bo likvidiral. V Varšavi so bila protestna zborovanja v zaprtih prostorih. V Lodzu in Lwowu je prišlo pri uličnih demonstracijah do spopadov s policijo. Ravno tako tudi v Krakovu, Trnovem, v Bielelini in v petrolejskem revirju.

Seja francoske vlade

Pariz, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Tardieu-ev kabinet je imel danes svojo prvo sejo. Prisotnih je bilo vseh 28 članov kabineta. Ministrski predsednik je na dveurni seji sporočil ministrom svoj načrt vladne izjave, s katero hoče jutri v poslanski zbornici začeti svoj težki boj za obstoj vlade. Ta načrt je po vesteh pariških listov dal Tardieu-u več opraviti, kakor sestava kabineta samega. Za Tardieu-em stoji v kabinetu koalicija sedmih do osmih strank, konglomerat majhnih skupin, od katerih vsaka stremi v drugo smer in grozi z odhodom v opozicijo, če se ne bi ustreglo njenim željam. Radi nasprotujočih si zahtev ni vedel Tardieu najti drugega izhoda, kakor da je na vse pri-trdil.

Izjava Tardieu-a

Pariz, 6. nov. (A.A.) Predsednik vlade Tardieu je dal sotrudniku »Matina« to-le izjavo.

»Svojo vlado bom vodil tako, da bom bdel nad njenim delovanjem vsak dan in vsa-

ko uro. Dolžnost šefa je v tem, da daje navodila. Zelim delati, da bom videl uspehe svojega dela.«

Koncesije Tardieu-a desničarjem

Pariz, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Čujejo se govorice, da je Tardieu še pred parlamentarno razpravo dal desničarskim strankam gotove zunanjepolitične koncesije in zagotovila, če glasujejo za zaupnico. V inspiriranem članku v »Echo de Paris« objavlja Tardieu, da njegova vladna izjava ne bo imela nič skupnega z običajno obliko takih izjav, temveč bo realistična. Njegova izjava bo točno povedala misli in namere vlade v zunanji politiki, ki je v znamenju haaških sklepov in njihovih posledic. Tardieu-ev kabinet bo nadaljeval Briandovo pot evropskega miru in zbližanja narodov, kakor tudi glede izpraznitve Porenja ter bodočih pogajanj pri konferenci za pomorsko razorožitev v Londonu.

Walker - zopet župan New Yorka

New York, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Pri včerajšnjih newyorških mestnih volitvah je bil zopet za štiri leta izvoljen z veliko večino 500.000 glasov dosedanji newyorški župan Walker in skoro vsa dosedanja demokratska mestna uprava. Od celotnega števila (1.400.000) volivcev je dobil republikanski protikandidat La Guardia okoli 368.000 glasov, socialistični kandidat Norman Thomas pa 174.000 glasov. Socialistični kandidat je pri zadnjih volitvah dobil 39.500 glasov.

Reforma vel. fašistovskega sveta

Rim, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Ministrski svet je danes nespremenjeno potrdil reformo velikega fašistovskega sveta, ki jo je Mussolini napovedal že 14. septembra. Ta reforma predvideva bistvene omejitve sedanjega števila članov in ravno tako važna pregrupiranja. Odslej bodo dosmrtni člani velikega fašističnega sveta kvadrurnviri pohoda na Rim. Za čas svojega uradnega poslovanja pa bodo pripadali fašistovskemu svetu predsedniki poslanske zbornice in senata ter italijanske akademije, dalje zunanji, notranji, pravosodni, finančni, prosvetni, poljedelski in korporacijski minister, dalje glavni tajnik in oba nadomestna tajnika fašistovske stranke, poveljujoči general fašistovske milice, predsednik izjemnega sodišča ter predsednika vrhovnih sindikatov delodajalcev in delojemalcev. V tretjo kategorijo članov spadajo oni, ki se radi posebnih zaslug za državo in revolucijo izvolijo v svet za tri leta. Brez te tretje kategorije, katere člani še niso znani, bo štel v bodoče veliki fašistovski svet 23 članov. Dalje se je določilo v ministrskem svetu, da se glavni tajnik stranke izvoli na tri leta.

Maks Badenski - umrl

Konstanca, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Zadnji nemški državni kanceler za časa Viljema prince Maks Badenski je umrl danes zjutraj ob 6. uri. Pred tremi leti ga je zadela kap, nakar je trpel na poapnenju žil, čemur se je pridružila kronična ledvična bolezen, potem pa se je uremija. Pokopali ga bodo na gradu Salem ob Bodenskem jezeru.

Pretepi ob rektorjevi inauguraciji

Dunaj, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Danes je bila slovesna inauguracija novega rektorja dunajskega vseučilišča, profesorja dr. grofa Gleispacha. Novi rektor je v prisotnosti zveznega predsednika Miklasa in vrhovnih zastopnikov oblasti izrekel topel apel dijakom, naj dobro čuvajo dostojnost in red, da se zavaruje avtonomija akademskih tal. Ta opomin je bil zelo potreben. Pred početkom inauguracije je namreč prišlo na vseučiliški rampi do pretepa med socialističnimi študenti, ki so razdeljevali vabila na neko socialdemokratsko predavanje, in hackenkreuzlerji. Morala je nastopiti policija s pendreki, da je ustavila pretep. Nato so hackenkreuzlerji zasedli obe rampi vseučilišča in niso nikogar pustili v poslopje, tako da so se morali tudi oficelni časnikarski poročevalci pri njih legitimirati s povabili na proslavo.

Zasedanje mandatne komisije

Zeneva, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Mandatna komisija Društva narodov se je danes prvič sestala k jesenskemu zasedanju, ki bo trajalo več tednov. Predsednik komisije marquis Theodoli je v otvoritvenem nagovoru obširno omenjal dogodke v Palestini in naglašal, kako globoko je prizadeto javno mnenje radi strašnih dogodkov v Palestini.

Potniško letalo se ponesrečilo

6 oseb ubitih, 2 težko ranjeni.

London, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Nemško Junkerovo prometno letalo, ki je danes popoldne zapustilo londonsko letališče, je ponesrečilo in padlo na tla pri Marden Parku med krajema Godstone in Caterham. Voditelj letala, radiotelegrafist, mehanik in trije potniki so bili takoj mrtvi. Pilot, ki je radi megle hotel vrniti se v Croidon, je najbrže napačno precenil višino hribov in se zaletel v gozd. Težko ranjen je bil drugi pilot, princ Evgen Schaumburg-Lippe in potnik, polkovnik Kidston. Mrtvi voditelj razkoplova Rodschinka je eden najstarejših pilotov nemške Lufthanse in je do sedaj preletel nad 700.000 kilometrov.

Serum proti tuberkulozi odkrit

Pariz, 6. nov. (Tel. »Slov.«) Romunski profesor Santacuzene je imel včeraj pred francosko akademijo za medicino znamenito predavanje o svojih izrednih uspehih z anti-tuberkulinskim serumom Beg pri otrocih. V Romuniji je bilo 17.535 otrok, med njimi 1005 tuberkulozno inficiranih, cepljenih z novim serumom. Uspeh je bil ta, da je umrljivost padla za več kot 50 odstotkov. Profesor zahteva za to obligatorično prisilno preventivno cepljenje, ker so se njegove izkušnje potrdile tudi v Franciji in drugih državah.

Štirje kuliji justificirani

London, 6. nov. (A.A.) Po poročilih iz Pekinga so tamkaj v prisotnosti večtisočglave radovedne množice justificirali štiri izrednike, ki jih je obsodil preki sod zaradi nemirov dne 10. oktobra. Ta dan so, kakor je znano, priredili velike demonstracije proti konkurenci tramvajev, ki so se pretvorile v javne izgrede. Tramvajska stavka pa traja naprej. — (Proti tramvajem so nastopili kuliji, ker bi izgubili svoj zaslužek. Tramvaj bi namreč čisto izpodrinil rikšec, ki jih vozijo kuliji.)

Senator de Brouckère o Jugoslaviji, Bolgariji in miru

Ljubljana, 6. novembra.

Ugledni belgijski senator, eden voditeljev 11. internacionalne in najožji sodelavec Vanderwelda, Louis de Brouckère, se je na svojem povratku iz Bolgarije in Jugoslavije v svojo domovino ustavil za en dan tudi v Ljubljani. V Ljubljano je prišel danes jutraj z belgajskim vlakom v spremstvu tajnika osrednje Delavske zbornice dr. Živka Topaloviča. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki tukajšnje Delavske zbornice. Čez dan si je ogledal Delavsko zbornico in nekatere socialne naprave, obiskal razne osebnosti, popoldne ob 4 pa je prisostvoval seji vseh delavskih zbornic naše države. Zvečer ob četrtem na sedem je sprejel časnikarje in jim odgovarjal na njihova vprašanja.

»Kaj je namen Vašega obiska v naši državi?«

Udeležil sem se kongresa socialistične stranke v Sofiji in sem porabil to priliko, da obiščem tudi Jugoslavijo, da dobim vsaj splošne vtise o vaši državi, ki naj mi služijo, kadar se bo govorilo o njej.

»Kako sodite o razmerju med Jugoslavijo in Bolgarijo?«

»Dvoje vprašanj je, ki sta pri tem problemu merodajni. Mir je velika želja vse Bolgarije. Bolgarski narod si želi pomirjenja. Poleg tega je v Bolgariji velika finančna in gospodarska kriza, ki to željo pospešuje. Dalje je v Bolgariji dosti beguncev, kar povzroča gotove socialne neprijetnosti, mislim pa, da je večina vseh ljudstvo pacifiistično, enako seveda tudi moji politični somišljeniki — socialisti. Ho-

tel sem govoriti z voditeljem macedonske organizacije Vančo Mihajlovim, pa mi je odšel v hribe. Tudi »makedonstvušči« *so razdeljeni v več skupin in med temi so tudi pacifiistične. Drugače pacifiistična želja ni mnenje vseh emigrantov in ne vem tudi, če je to nazor — Vančo Mihajlova.*

»S katerimi političnimi osebnostmi ste prišli v stik v Jugoslaviji?«

»Le malo časa sem v Jugoslaviji in z malo ljudmi sem govoril. Edina politična osebnost, s katero sem govoril, je bil zunanji minister Marinković, s katerim sem govoril takoj po prihodu. Polagal sem večjo važnost na to, da vidim in spoznam, kako se dežela socialno udejstvuje. Spoznal sem, da je v državi mnogo aktivnosti na socialnem polju. Videl sem krasne organizacije, kakor zagrebški SUZOR, razne delavske zbornice, tukaj v Ljubljani pa sem si ogledal Delavsko zbornico. Ta ustanova je napravila name izvrsten vtis.

»Kaj sodite o naši državi?«

»Prvo načelo politika, ki obišče tujo državo, je, da se ne vtika v njene notranje zadeve.

»Gospod senator, vprašanje je bilo mišljeno tako, kaj sodite kot reprezentant belgijskega naroda o ugledu naše države v zunanjem svetu.

»Vaša dežela je v polnem ekonomskem razvoju. Videl sem mnogo novih stavb. Povsod se opaža velika aktivnost. Državi pa je potreben mir in želim, da bi ga uživala vsaj še dvajset let, ki so ji potrebna za dosego popolne ekonomske osamosvojitve.

Senator Louis de Brouckère je z večernim brzovlakom odpotoval iz Ljubljane v Belgijo.

Za carinarnico v Murški Soboti

M. Sobota, 15. nov.

Kakor smo že poročali, je bila s 1. oktobrom v Gederovcih ukinjena carinarnica in je ostal tam samo oddelek finančne kontrole. Dasi je potekel od ukinitve šele en mesec, se opaža, da to stanje daleko ne odgovarja razmeram; oddelek namreč lahko carini samo blago v potniškem prometu, ne pa trgovskega blaga, kar je za vse trgovstvo Slovenske Krajine precejšen udarec. Radi tega je naslovilo vodstvo trgovskega gremija v M. Soboti na Generalno direkcijo carin v Belgradu s tehtnimi razlogi podprto vlogo, v kateri prosi, da se ali dovoli carinskemu oddelku v Gederovcih tudi carinjenje trgovskega blaga, ali pa se ustanovi za Slovensko Krajino zopet carinarnica II. reda in sicer po možnosti v M. Soboti.

Kdor pozna krajevne in prometne razmere, uvidi, da je za Slov. Krajino carinarnica neobhodno potrebna. Na ozemlju obeh okrajev je nad 1000 trgovskih in nad 2000 obrtnih podjetij, katere zadene velika materialna in časovna izguba, ako bi bila navezana na carinarnico v Radgoni, ker je do tja 35–40 km pota.

Z ozirom na vprašanje, kje naj bi se carinarnica postavila, povzamemo besede navedene vloge. »Z ozirom na to, da je občina M. Sobota svojčas že izjavila, da je pripravljena dati brezplačno na razpolago prostore za carinarnico, ako prejme njej pripadajočo kaldrimino, bi bilo torej v prvi vrsti v interesu države same, da se ustanovi glavna carinarnica zopet v M. Soboti, pri kateri bi se potem lahko carinilo blago, ki prihaja iz Avstrije in Madžarske ter bi se s tem prihranilo ne le trgovstvu, temveč prebivalstvu vobče, a carinska uprava sama bi pa s tem najbolj pobila množično se tihozapustvo, ki bo še bolj cvetelo, ako ne bo v veliki razdalji med Kotorico in Gornjo Radgono nobene vmesne carinarnice.«

Dejstvo, da je Slovenska Krajina že imela carinarnico, in tehtni razlogi, ki zahtevajo zopetno ustanovitve carinarnice, nam dajejo upanje, da bo generalna direkcija upoštevala prošnjo tukajšnjega trg. gremija.

Roparski napad v Zagrebu

V Zagrebu sta pred sinočnjim dva roparja ropala posestnika Stojana Jankoviča, posestnika iz Nedjedja v okraju Bosanski Dubici in mu vzela ves denar, ki ga je imel pri sebi. Stojan Janković se je prišel v Zagreb zdraviti. Ni bil še nikoli v Zagrebu in je že v vlaku izražal svojo skrb, če se bo znašel ponoči v velikem mestu. Med potniki, ki so poslušali Stojana, je bil tudi neki mladenič, star kakih 18 let, in ta mladenič se je ponudil Stojanu, da ga spremi do bolnišnice, Stojan pa je to odklonil. Pred kolodvorom se mu je mladenič zopet pridružil in rekel, da ga bo spremil do bolnišnice. Ko sta bila že na ulici, ju je srečal neznan človek in rekel, da ga bo on spremil do bolnišnice. Stojan, ki ni poznal Zagreba, je nato pristal, mladenič pa se je odstranil. Po Stojanovem pripovedovanju izgleda, da ga je neznanec vodil okoli botaničnega vrta. Ko sta prišla do železniškega nasipa, je nenkrat skočil pred nju tretji neznanec, ki je pomeril na Stojana z revolverjem.

»Ti si našel moj denar!« *je vzkliknil človek z revolverjem.*

»Jaz? Ne!« *je dejal Stojan.*

Človek z revolverjem ga je pričel takoj preiskovati in je hitro našel v notranjem Stojanovem žepu listino, v kateri je bilo 1500 Din denarja. Komaj je našel listino, jo je že pograbil in stekel, ravno tako pa tudi drugi neznanec, ki je spremljal Stojana. Stojan je hotel kričati na pomoč, toda v bližini ni bilo nikogar in se je tudi bal, da ga ne bi ropar ustrelil. Ko se je tako stal in premišljal, kaj naj naredi, sta oba roparja pobegnila. Stojan pa se je komaj toliko znašel v mestu, da je našel policijo in ji prijavil zločin.

Delavec pod vagonom

Medvode, 6. novembra.

Pretresljiva, strašna nesreča, se je pripetila danes ob pol 4 popoldne v papirnici v Goričanah. 61 letni delavec Franc Zelnik, stanujoč v mali vasi Rakovnik št. 6 pri Medvodah, je snalil mali tir v tovarni. Naenkrat se je na tiru utrgal vagon in pridrvel po nekoliko poševnem tiru. Vagon je delavca podrl na prago in šel čezenj Kolesa so odrezala Zelniku desno nogo pod mečami. Zelnik se je poleg te težke poškodbe še resno poškodoval na glavi in rokah ter dobil tudi hude notranje poškodbe. Vodstvo tovarne je telefoniralo v Ljubljano, odkoder je prišel takoj reševalni avto, s katerim so težko ponesrečenega Zelnika prepeljali v bolnišnico.

Slovo ljubljene generala

Krško, 5. nov.

Po šestmesečnem bivanju med nami nas je na Vernih duš dan zapustil mnogopoštovani general gospod S. Boškovič. Pregovor sicer pravi: »Kdor modrega moža močno hvali, ga žali!« *vendar nam bodi dovoljeno sporočiti tudi širši javnosti, da je imenovani državni funkcionar postal v prav kratkem času ena najbolj priljubljenih in popularnih osebnosti ne samo v mestu Krškem, ampak tudi v njegovi okolici povsod, kamorkoli ga je zaneslo njegovo poklicno delo.*

Mož — takten v besedi, ljubeznjiv v občevanju, široke strokovne močrazbe in bogat na življenjskih skušnjah (iz svojih številnih potovanj križem Evrope) — ni smatraj za malenkostno udeleževati se naših cerkvenih svečanosti in kulturnih prireditvev kolikor mu jih je nudilo kratko bivanje med nami, ter tako spoznavati slovensko ljudstvo prav od blizu. Kakor je izjavil v odkritosrčno besedo pri svojem slovesu, ki ga je imel pretekli torek v gostilni g. Pozeba v navzočnosti večjega števila povabljenih gostov, da mu je bilo bivanje v našem mestecu nad vse ljubo, tako odkritosrčno mu tudi mi kličemo: Gospod general, naš spomin na Vas ostane živ in lep. Kadarkoli se povrnete — vedno dobrodošli.

V plamenih ...

Maribor, 6. nov.

Pri sv. Lovrencu na Dravskem polju je izbruhnil požar, ki bi bil kmalu vpepelil ves zgornji del vasi, da ni veter in usodnem trenutku odnehal. Ogenj je na nerazumljiv način izbruhnil v gospodarskih objektih gostilničarja in posestnika Zdolška ter uničil vse gorljive dele skoraj novih svinjakov in skednjev. Na mesto požara je takoj prihitela domača požarna bramba, sledili pa sta kmalu nato požarni brambi iz Mihovca in Školji pri Cirkovcah ki se jim je posrečilo omejiti požar v toliko, da niso ognjeni zublji planili na bližnje lesene ter s slamo krite objekte ki bi bili v trenutku zgoreli in katerih žrtev bi bila brčkone poslala ves zgornji del vasi.

Kako je žena premagala lisico

St. Jernej, 5. nov. 1929

Za Vse svete si je lisica zaželela za priboljšek malo kurje pečenke. Če jo imajo drugi, si je mislila, zakaj je ne bi imela tudi jaz? Rečeno, sklenjeno. Ko se zvečer, se odpravi na obisk h kurji družini v vas Praprče, ki leži prav ob gozdu. Za lisico kakor nalašč. Kar pri prvi hiši napravi obisk, pri Rolihovih kokoših, si misli, bo še najbolj varno: psa k sreči ni, gospodar pa nekeje v Gorjancih dela. Začetek je bil res dober, vse ji je šlo po sreči: štiri kokoši je že zadavila. Tedaj pa se zbude Rolihova mati in pogledajo, kdo je prišel tako pozno na obisk. Ko zagledajo nepovabljenega gosta, prav nič ne pomišljajo temveč kar za zadnjo nogo zgrabijo lisico. Ta se pa seveda tudi kar tako zlepa ne da. Začel se je boj, ki se je končal tako, da so mati dobili precej hude rane na roki. Lisico so končno pa le nekako premagali, jo pripeljali v hišo, privezali k postelji, gobec pa trdno zvezali z odratom.

Beda danes

Ljubljana, 6. novembra.

»Ni še tako hudo,« *pravijo tisti, ki jim je vedno hudo. Mi, ki imamo vsaj hrano in topel kotiček, ne bomo nikdar razumeli, kako in s kom se tolažijo ti, ki vsega tega nimajo. »Ni še tako hudo!« *pravijo, »ni še zime, nekaj dni bomo potrpeali, ali kaj bo pozimi?«**

In vendar: je hudo! Samo v našem mestu živi na tisoče in tisoče ljudi, ki jih je življenje neumljeno potisnilo ob zid. Nekatere brez lastne krivde, drugi so si bedo zakrivali sami. Teh ni malo!

Najprej recimo: študent. Ves dan hodi po cestah, ugiblje, kje bi našel znanca, dva dinarja ima, en sam dinar mu manjka, ljudje božji, čujete, en sam dinar, kdo mi da dinar! Krožnik tople večerje stane v Ljudski kuhinji vendar tri denarje! »Kdo mi da dinar!«

Zadnjič je bil v časopisih oglas: Lepo hrastovo spalnico prodam! Uradniška družina, dobro jim je šlo, oče je imel službo. Ko pa je gospodar pregledal blagajno in sta manjkala dva tisočaka, je začelo hudo. Gospodar je trdil, da jih je vzel oče — in oče je bil ob službo. Najprej je šla zlatina, nato boljša obleka, sedaj mora iti hrastova spalnica, družina bo že lahko spala na tleh, dokler oče ne dobi nove službe. Zakaj ni se še udal in še vedno misli, da ga življenje ni za vselej potisnilo s ceste. Ali prosim vas, samo, da ljudje ne bi zvedeli o moji bedi!

So ustanove v Ljubljani, ki imajo večji promet kakor banke in vsa dobrodela društva. Služijo tudi »dobrodelnosti«. Dvema najvažnejšima odkažimo častni mesti. Največ solz brišeta bedi z oči mestna zastavljalnica in trg za starino. Prva za obresti, drugi za dobiček, solze brišeta pa le, vsaj za en dan ali za eno kosilo.

Si že bil kdaj v zastavljalnici? Si že videl bedo, kako je plaho sedela stisnjena na klopi in čakala dolgo uro, da se je je gospod uradnik usmilil in ji dal denarja. Si videl, kako plaha je bila in skromna, da je ne bi kdo nahrulil in zapodil?

Trg za starino! Kdo ni šel vsaj mimo in videl, kako je beda prodajala obnošeno ali pa tudi dobro obleko, čevlje, razno šaro, kako je druga beda to kupovala, se za zadnje dinarje obula, včasih kar na mestu in vrgla še bolj ponošeno obutev v vodo. Mnogo skrbi je že odpravil ta trg za starino. Sedaj, v neprijetnem novembru, je trg najbolj obiskan. Najemnine je treba plačati — zato morajo na starino knjižice, obleka, pohištvo, karkoli. Suknje ni, kje je beda dobi? Na starini! Obnošena je, mraza bo pa le varovala.

V kleteh — v oglu pod obokom se od vlage zbira solitni kristali, v barakah na Galjevi,

Žalostna statistika

Iz poročila, ki ga objavlja zagrebški »Juturnji list«, je razvidno, da je bilo v Zagrebu v zadnjih petih letih izvršenih 275 samoumorov, v bolnišnico pa je bilo prepeljenih radi poskušnega samoumora 352 oseb. Skupno je bilo torej v Zagrebu poskušanih in izvršenih 627 samoumorov! Pri neuspelih samoumorih je bilo dve tretjini žensk in ena tretjina moških, pri izvršenih samoumorih pa 158 moških in 117 žensk. Sedem načinov je, s katerimi so si Zagrebčani jemali življenje: zastrupitev, ostro orodje, revolver, obešanje, utapljanje, smrtni skoki v globine in skoki pod vlak ali tramvaj. Zastrupitev je uporabljal 80 odstotkov vseh samomorilcev. Največ so uporabljali očetno kislino (90 žensk in 20 moških) ter lizol (34 žensk in 4 moški). Skupno so uporabljali v Zagrebu nič manj ko 51 vrst strupov.

Največ samomorilcev se je rekrutiralo iz vrst delavcev (69) in služinčadi (64), najmanj pa iz vrst advokatov in inženjerjev (?). Najnovejši je, da je bila brezposelnost vzrok le v 10 odstotkih samoumorov, zakonske razmere pa v 21 odstotkih ter nesrečna ljubezen v 16 odstotkih. Ostali vzroki so neozdravljiva bolezen, duševna zmedenost, hipna razburjenost, denarna propast itd. Glavni krivci večine samoumorov pa je seveda končno le eden: alkohol. Večina samomorilcev je bila neizobražena in duševno ne preveč razvita. Strašna slika v luči statistike o življenju v velikem mestu!

Zalostna smrt mladeniča

M. Sobota, 4. nov.

V bukoviškem gozdu nad Bogojino se je zgodila preteklo soboto nesreča, ki je vzbudila sočutje po vsej okolici. Hlapec Martina Pavla, mladenarja v Beltincih je peljal drva. Ko je dospel z vozom v tako imenovano »čiganovo grabo«, se je voz nenadoma preuknil. To se je zgodilo tako naglo, da hlapec ni mogel odskočiti. Voz ga je pritisnil k drvu, ki so bila zložena ob cesti. V bližini ni bilo žive duše, zato se tudi ne ve, kaj je prišel ubogi hlapec, ko je bil stisnjen med vozom in drva. Šele čez nekaj časa je slučajno prišel na kraj nesreče neki fant. Ko je zagledal žalostni prizor, je zdirjal nazaj v gozd in obvestil drvarje. Ti so takoj hiteli skupaj od vseh strani. Nesrečo so takoj naznanili tudi orožništvu v Dobrovniku. Orožniki in okrajni zdravnik, g. dr. Kolina so se nemudoma podali na pot. Pomoči ni bilo. Zdravnik je konstatiral smrt. Nesrečno žrtev so v nedeljo pokopali na strehovskem pokopališču.

v mestni jami, na Frulah, tam beda prenočuje, se zavija v umazane odeje, otroci ne hodijo notri in ven, zakaj očeta tare revmatizem in v baraki je strahovit prepih. Čakaj, ali ni od večeraj ostalo še malo krompirja. Ne, pravi mati, bo treba spet prositi branjevca, da bomo imeli za večerjo. Strašno nejevoljen je, kadar pridem k njemu, vedno vprašuje, kdaj bom plačala?

V rokah imam pismo z dežele: Na frontah sem bil, ujet v Rusiji, 18 ran imam na telesu, tri tuberkuloze je ugotovil zdravnik na meni, stoodstoten invalid sem. Invalidnino so mi vzeli, noben strel me ni zadel in delati moram. Pomagajte dobri ljudje!

Tako hodi, ne, plazi se, beda. Stopa po trotoarjih in si ogleduje izložbe. Najbolj drzno sanja beda. Največkrat postaja pred izložbami krzen, zakaj bedo zebe, največkrat obstoja pred delikatesami, zakaj beda strada.

Niti kričati ne more! Beda prosi molče.

Oh, ta tiha! molčeca beda, strašna je! Ali zakriviljena po lastni slabosti in skvarjenosti, ali zakriviljena po zlobi slabosti — obe ste grozni. Bolj pekoča je prva, bolj trda in kruta druga. In vse to v naši sredi, okrog nas. Starce, otroke, dojenčke in žene drži v svojih pesteh.

Ali naj bomo mi gluhi in slepi za trpljenje bratov in sestra okrog nas? Ali niso vsi ti tudi naši bratje? So! In če so, naša dolžnost je, pomagati jim, lajšati gorje, otirati njihove solze! Pa ne za obresti in ne za dobiček! Organizirana akcija za pomoč res potrebnemu bližnjemu ključne dobre ljudi na pomoč! Vincencijske in Elizabetne konference dajajo, kar morejo. Od nas vseh je odvisno, da bodo bednim sobratom mogle dati več in mnogo, če ne morejo dati dovolj.

Kristjani, spoznajmo v dejanju svojo zapoved!

Ježenski ocvirki

Ježica, 5. nov.

Imamo jih, pa kakšne! Zvrhan koš drobnih novic, samih pristnih ocvirkov. Za dobro voljo in v spoznanje jih sporočamo širšemu svetu.

Najprej našo lepo, vzorno cesto skozi vas in proti Ljubljani. Je sicer ob cesti dovolj šodra, kup pri kupu, lepo zvrhanega, v lepo oblikovanih kupčkih — toda ne mislite, da je ta šoder morda pripravljen za posipanje jam. Ne, tisti kupi so zato tam, da se ob njih lahko spodtikajo pijančki o polnočnih urah. In že zato, da se voda ne more odtekat s ceste. Zakaj mi smo moderni in imamo s to vzorno cesto in z lužami svoje namene, načrte prav za prav. Iz Dunajske ceste nameravamo zgraditi kanal, vodno strugo takorekoč. Te dni dobimo prvi motorni čoln iz Rakove Ježe, od koder je naročen za obratovanje med Ljubljano in našo ljubo vasjo. Čoln bo obratoval mesto polomljenih avtobusov Maloželezniške družbe, ki jih ni nikdar takrat na cesti, ko bi se ljudje radi vozili. Sicer pa: če čakate vsaj pol ure, se potem lahko brez skrbi peljete s tem nesrečnim avtobusom — do prihodnje postaje. Tam se avtobus polomi in obstane v neskončnih lužah in blatu. Vi pa čakate in ste srečno zamudili uro, ko bi imeli nastopiti službo ali se morda odpeljati z vlakom. — Dodatno k temu spada še vest, da bo ta teden občni zbor društva za vzdrževanje in raziskavanje kraških jam vzdolž Dunajske ceste. Vsi za lepoto naše zemlje vneti prijatelji in podporniki tujскеga prometa so vljudno vabljeni.

Potem sporočamo, da nas je te dni skora, zalila Sava. Po vsej Gorenjski je deževalo, seveda, mi naj pa nosimo posledice. Še kaj! Vendar smo radi povodnji zaenkrat brez skrbi, zakaj — dež je nehal. Sava se bo počasi že morala spraviti nazaj v svojo pot. Kisa se sicer in peni, vsa motna se vali pod mostovi, toda trdno upamo, da bo ...

Gospod Štirn hiti z graditvijo kopalnice. Za Božič se bo tistih par gospodov, ki sleherni dan zahajajo v savske valove, že lahko valjalo v novem kopalšču. Temeljno zidovje je dodelano, zdaj pridejo na vrsto zidovi. Ali se je ubrisala mestna občina Ljubljanska ... Ježenci se smejejo in so veseli, da bodo prihodnjo sezono lahko brcali v Savi z lastno podjetnostjo ... Pa zapik: mestna občina naj se le še dalje koplje v Mednem, prostora drugo leto tamkaj še več ... Ze letos niso vedeli kaj početi z njim!

Dalje imamo tudi svoje karambole. Smo sploščili in nam le peroti manjka. Ni bilo sicer sile, dva avtomobila sta skupaj trčila toda škode je bilo

**Pri prehladi
influcenci, hripi**

sploh pri vsaki
premembi tem-
perature masi-
rajte telo z

„ALGA“

„ALGA“ osvežu-
je, temperatura
popušča, spanje
je lahko in
zdravo

V lekarnah in drogerijah i steklenica
z navodilom Din 16—

Okajena prijateljka. Tam na Krekovem trgu v visoki hiši čina svoj lokal prijazna dalmatinska klet. Kaj vabljivo diši iz obokane veže in zato se prav radi zbirajo v njenem hodniku stari prijateljski, ki se ob slabih časih, ko ni fika v žepu, naslanjajo ob prijetno dražemem vzduhu, ki dehtil iz vinske sobe. Slabo, deževno vreme je, in zato je prav prijateljsko sedeti pod streho in poleg kozarčka. Končno pa vendar treba plačati in tedaj je križ Počasi in malo nesigurnih korakov jo primahata iz omenjene veže dva prijateljka, vesela in zadovoljna, čeprav jima je perje še silno razcefrano, da najde mraz povsod dovolj dohoda do kože. Ali kot bi trenil, se veselo razpoloženje prevrže v srditost in bojevitost. Nasrhlj je Janez močne obrvi, brki so mu stopili naprej in togotno pograbi prijateljka za raztrgan rokav: »Ti me boš šinfal?« Roka Janezova srdilo zavalovi, in zamahne prek prijateljkevega lica, da se namah pokaže na treh krajih kri. Prijateljček pa hud in zamahne nazaj, in pokalo je kot bi mlatali. Ljudje, vedno rado vedni, so se zgrinjali in opazovali srdit dvoboj, pri katerem je bilo najbolj v nevarnosti reklamno okno kina Ljubljanski dvor. Po končanem boju pa so leteli iz sopihajočih ust od enega do drugega psovke v različnih jezikih in barvah. Navadno se takile prizorčki končajo ob prisotnosti policaja, topot pa se je končalo brez njega, čeprav je srditi Janez kar rjul, »da bo okajenega tovariša nagari pred policajem tako vrgel ob tla, da bo plakat in še kaj manj!«

Namočeno polenovko vsaki petek dobilo pri F. R. Kovarčič, Miklošičeva c. 32.

Maribor

Za uravnoteženje obč. proračuna

Mestno knižovodstvo je že izdelalo načrt za uravnoteženje občinskega proračuna za l. 1930., katerega redne potrebe znašajo 16.751.155 Din (lansko leto 13.724.784 Din), ki temelje na rednem kritju v iznosu 5.759.052 Din, dočim se mora izredno kritje 10.992.103 Din nasloniti na davčine. Dosedanje davčine, pri čemer se vpoštevajo po državi določeno maksimiranje, znašajo 7.690.000 Din, tako da je treba za primanjkljaj v iznosu 3.302.103 dinarjev poiskati novih davčnih virov.

Predloženi načrt predvideva: 1. zvišanje hišnonsajemnske doklade od 10 na 20% tako, da znaša finančni efekt 2.500.000 Din; 2. uvedba nočnega davka na ponočni poset kavarn in gostlin, s čimer bi prišlo v mestno blagajno 300.000 Din; 3. zvišanje vselilnega davka od 12 na 20%, finančni efekt je 100.000 Din; 4. davek na reklamo bi prinesel 500.000 Din; 5. davek na žarnice pa 200.000 dinarjev; 6. finančni efekt revidiranega davka na vozila bi znašal 80.000 Din, kopalištnih tarifov pa 50.000 Din. S tem bi bil dosežen finančni efekt 3.730.000 Din, s čimer naj bi bilo ustvarjeno izredno kritje za omenjeni primanjkljaj 3.302.103 Din.

Poglavje zase tvori vprašanje gradbenega sklada, ki postane radi izločitve samostojne naklade na vino (1 Din od litra) pasiven za približno 1.000.000 Din. Zato predvideva predloženi načrt za uravnoteženje proračuna uvedbo davka na nezazidane parcele, katerega finančni efekt bi bil 1 milijon 200.000 Din. Grupacija parcel se sledeča: 1. Stavbne parcele, ki so zazidane ob ulicah in cestah v celoti, ali deloma s provizoriji ali dvorišnimi poslopji. Za parcele v I., II. in V. okraju severno od koroške proge bi se plačalo 5 Din za ploskovni meter, za ostale pa 3 Din. 2. Za parcele, ki se izrabljajo za pridobivanje gramoza, po 5 Din za ploskovni meter. 3. Nezazidane stavbne parcele: v I., II. in V. okraju (severno od koroške proge, kjer je po regulacijskem načrtu predvidena strnjena zazidava) po 4 Din za ploskovni meter, za ostale nezazidane parcele pa po 2 Din od ploskovnega metra. 4. Na vse ostale parcele pa po 25 Din od ploskovnega metra.

Pri vsem tem pa naj pribijemo, da se ni v sanacijskem načrtu upoštevala niti policija niti užitina. V kolikor se bodo posamezni predlogi sprejeli, zavisi od tozadevne odločitve občinskih četov.

Pogreba smrtno ponesrečenega R. Arzenška so se udeležili pokojnikovi stanovski in sportni tovariši v velikem številu. Na Glavnem trgu in drž. mostu se je ob času spreveda nabralo veliko občinstva. Pri pokopu smrtnih ostankov R. Arzenška sta sodelovala tudi železničarska godba in pa pevski zbor »Drave«. Nad sprevedom je krožilo letalo trdkre Raab-Katzenstein, ki je imelo na krilih dvojce črnih zastav. Naj izrečemo ob tej priliki posebno priznanje rajhenburški duhovščini, ki je ob priliki prevoza smrtnih žrtve šla tukajšnjemu pogrebemu zavodu z vso ljubeznivostjo na roko.

Hišne preiskave so izvršili včeraj dopoldne v mestu in bližnji okolici organi javnega reda pri nekaterih bivših delavskih zaupnikih. Hišne preiskave se spravljajo v zvezo z zopetnim pojavom raznih komunističnih letakov.

Pohorska vzpenjaka. Občni zbor delničarjev ne bo v soboto, kakor smo že poročali, ampak v ponedeljek, dne 11. t. m., ob 20 v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu ustanovne skupščine so poleg odobritve pravil in volitev tudi poročila, ki se tičejo podrobnih načrtov za izvedbo omejenih akcij, ki je za Maribor kot eno naših največjih tujkoprometnih središč izredne važnosti.

V smrti... V torek proti 23 si je vzela življenje 26letna posestnica Terezija Hapart iz Ranč. Zastrupila se je. Sosedje so jo skušali obuditi k zavesti, kar se pa ni več posrečilo. Ko je prispelo na lice mesta moštvo tukajšnjega rešilnega oddelka, je že bila izdihnila. Zakaj je šla v smrt, ni znano.

Posebnosti in »muhe« prirode. Cvet jagode so nam prinesli v uredništvo, ki se je bil razbohotil in razcevil na vrtu rodobne Kompare na Betnavski cesti ob Delavskih kolonijah v jesenskih hladnih dneh. Tudi priroda kaže včasih svoje »muhe« in kaprice.

Ljudsko gibanje. V preteklem mesecu je bilo v Mariboru 90 rojstev, 73 smrtnih slučajev in 50 porok. V stolni žup: 53 rojstev, 21 smrt, slučajev in 9 porok. V frančiškanski župniji: 12 rojstev, 11 smrtnih slučajev in 19 porok. V magdalenski župniji: 19 rojstev, 36 smrtnih slučajev in 14 porok. Pri evangelijski cerkveni občini: 5 rojstev, 2 smrtna slučajev ter 2 poroki. Pri pravoslavni cerkveni občini: 1 rojstvo ter 3 smrtni slučajev.

Iz mestnega pogrebnega zavoda. Na prodaj so štirje vozovi. Kot kupci prihajajo v poštev obrtniki (kovači in kolarji). Vprašati pri ravnatelstvu Pogrebnega zavoda.

Smrtna kosa. Preminuli sta: Elizabeta Bacher, zasebnica, stara 81 let. Pogreb jutri ob 16 na tezenskem pokopališču. — Marija Milinari, tovarniška delavka, stara 38 let. Pogreb jutri ob 16 na mestnem pokopališču v Pobrežju.

Podlegla. 49letno Ivanka Mikuš, stanujočo na Koroški cesti 41, so zgrabili srčni krči s takšno silo, da so morali revico prepeljati v bolnišnico, kjer pa je kmalu na to podlegla.

Celie

30 koroških fantov iz slovenskega dela avstrijske Koroške dospe v soboto 9. t. m. z vlakom, ki prihaja ob tri četrti na 5 popoldne iz Ljubljane. Fantje predstavljajo enega najboljših slovenskih pevskih zborov na Koroškem in bodo nastopili v soboto zvečer ob 8 v veliki dvorani Narodnega doma s sporedom 22 koroških narodnih pesmi. Pozivamo vso celjsko javnost, da pride v soboto popoldne na kolodvor in pozdravi brate iz Koroške, zvečer pa da do zadnjega kotička napolni veliko dvorano Narodnega doma. Vstopnice za ta »Večer koroške pesmi« prodaja Slomškova tiskovna zadruga (poleg Marijine cerkve) in knjižarna Gorčič & Leskovec na Kralja Petra cesti.

Rapalski dan. Zopet se bliža dan, ki nas spominja na nesrečni podpis rapalske pogodbe, vsled katere smo zgubili na temelju kršitve vsakemu kulturnemu človeku najsvetejšega naravnega prava od pamtlivega našo ljubo Primorsko, del Kranjske in najzavednejši del našega jugoslovanskega naroda. Kakor je bila vsled kosovske nesreče srbsko-jugoslovanska rana odprta do slavne revindikacije našega Kosova, tako je sedaj tudi naša rana odprta ter bo krvavela, dokler ne bo zadostno našemu kruto razžaljenemu naravnemu pravu. Da poživimo bridki spomin na to našo veliko narodno katastrofo, poziva Jugoslovanska Matica vsa celjska narodna društva, da se korporativno z vsem članstvom udeležijo spominke dneva, ki bo v nedeljo, 10. t. m. ob 11 dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Poleg tega vabimo tudi ostalo narodno občinstvo, posebno pa našo nadebudno mladino, da bo slišala par toplih besed, ki naj ji bodo zvezda vodnica za vse njeno bodoče delovanje v prid naroda in države. — Na shodu bo govoril g. dr. Anton Novčan. — Vstopnine ni. — Rojaki, agitujite za obilno udeležbo! — Odbor Jugoslovanske Maticе.

Selitev za selitvijo je bilo te dni opaziti v Celju. Gredo te selitve največ na račun dveh velikih novih hiš, palače Ljudske posojilnice in mestne hiše pri Kroni. V palači Ljudske posojilnice so se zadnje dni vselile stranke v »trilčne lokale, dočim so bila stanovanja zasedena že začetkom oktobra. V trilčne lokale so se vselili: lekarinar Fedor Gradišnik (lokal na Kralja Petra cesti, nasproti trgovini Fazarine), ki se je doslej nahajal v mnogo pretesnih prostorih Celjske posojilnice na Cankarjevi cesti; Ljudska posojilnica se je vselila v moderno opremljeni ogelni lokal, v katerem bodo tekom prihodnjih tednov že izvršili nekatera zanimiva mizarška dela; Slomškova tiskovna zadruga ima lokal na Vodnikovo ulico in se je vselila ena izmed prvih v novo palačo. Mlado podjetje, ki je že doslej zaslovelo po svoji solidnosti, je tako z zares okusno opremljenim lokalom dobilo novih možnosti za razvoj. Podružnica Vzemne zavovalnice ima istotako pisarno v prilijču na Vodnikovo ulico. Tudi njej je bil ozek lokal v Cankarjevi cesti mnogo premajhen za obsežne posle, ki jih podružnica vrši v vsem območju bivše mariborske oblasti. Okrožni kmetijski urad (z živinorejskim in hmeljarskim nadzorništvom) je dobil vzorno in prijetno urejeno pisarno na Vodnikovo ulico. Zadnja dva lokala na Vodnikovi ulici je končno zasedel celjski okrajni zastop odn. okrajni cestni odbor. — V bivše prostore Ljudske posojilnice na Cankarjevi cesti so se vselila odvetniška pisarna g. dr. A. Ogrižeka, v bivše prostore Gradišnikove lekarne »Pri križu« na Cankarjevi cesti je namestil trgovec g. Mislej del svoje pisarne in skladišča, v bivših prostorih podružnice Vzemne zavovalnice že obratuje pletilnica Pušnik, ki se je priselila iz Aleksandrovo ulice, kjer se je v njen lokal vselila pletilnica M. Sribar iz Gosposke ulice. Bivšo pisarno okrajnega zastopa v Vodnikovi ulici bo hišni lastnik g. Likar prezidal v stanovanje.

Lajha pred kolodvorom. Joža iz Štor je korajžen fant sicer, a vino ga vendar zmaga. V ponedeljek zvečer se ga je spel navlekel. Pri njem je to pogosta prikazen. Okoli 9 zvečer je racial proti celjskemu kolodvoru, a pred kolodvorom ga je »vr-gloc«. Kar ni ga in ga ni bilo mogoče zbuditi. Morali so najeti postrežka in Jožeta naložiti na vozček, pa prepeljati v policijski zapor. Še le jutraj je prišel »k sebi«. Pravi, da se ničesar ne spominja. Plačati mora globo in takse ali pa še 24 ur nazaj v zapor.

Cedno spremljevalko je imel zidar Polde Šorn z Ostrožna v ponedeljek zvečer. Okoli tri četrti na sedmo uro je šel proti domu. Na cesti med Rakuschevim posestvom in Lavo se mu je pridružila, čeprav nepovabljena. Nemo in zvesto ga je spremljala do doma. Ker pa pri Šornovih nimajo hleva, so jo spravili k Fazarincu. Bila je namreč ta spremljevalka govejega rodu, prijazna rjavka, ki je izgubila gospodarja ali pa gospodar njo. Pa se menda gospodar še doslej ni javil in rjavka je še vedno gosti g. Fazarina na Ostrožnem.

Pišejo nam

IZ MEKINJ

Tukajšnje vojaško pokopališče je bilo letos zopet prav okusno okrašeno, za kar so zlasti skrbeli tukajšnje županstvo in otroci mekinjske osnovne šole, ki so spleli vence, in sicer za vsak grob posebej (vseh je 52). Kakor običajno, so se tudi letos po končanem cerkvenem opravilu vršile na Vseh svetih popoldne cerkvene molitve na vojaškem pokopališču ob obilni udeležbi vernikov, na kar je — kakor druga leta — zapel moški zbor tukajšnjega Prosvetnega društva par primernih pesmi, vmes pa je — in to je bilo letos prvič — zaigral kvartet kamniške godbe na pihala tri žalostinke.

IZ SOSTREGA

Naše nekdanje šolsko poslopje smo preuredili v občinsko ubožnico. Odprli smo jo v drugi polovici oktobra. Oskrbno starih, ubogih občanov, ki niso več za nobeno delo, imajo tri usmiljenke. Neki siromak, ki je prišel sem v toplot zavetje, se je že preselil v — večnost. — Z uvedbo avtobusnih voženj med našo občino in Ljubljano nam je zelo ustreženo. Prvi podjetnik avtobusnih voženj je bil Magister. On je določil in javno razglasil čas odhoda iz Sostrega in Ljubljane. Par mesecev za njim je stekel G. avtobus, ki pa odhaja od nas in iz Ljubljane par minut prej ko Magistrov avtobus. V našem interesu bi bilo, če bi odhajal G. avtobus pol ure prej ali pa pozneje kakor Magistrov avtobus.

IZ PODCETRKA

Naše prosvetno društvo »Sotla« si z verno prizadeva, da spravi na svoj odem boljše igrokaze. Dne 6. oktobra t. l. je uprizorilo celo Tučičevo tragedijo »Golgota« z obse prizanimi dobrim uspehom. Na izraženo željo nepristnih ponovi društvo to igro v nedeljo, 10. novembra.

Orel

Orel Sv. Jakob - Ljubljana priredi v nedeljo, 10. novembra 1929 ob 8 zvečer v telovadnici šole »na Grabnu« naračajočo telovadno akademijo s sledečim sporedom: 1. Orliči: Proste vaje. 2. Mladci: Proste vaje. 3. Orliči: Igrice. 4. Mladenci: Proste vaje. 5. Mladci: Bradlja. 6. Gojenke: Peričice. 7. Mladci: Proste vaje. 8. Orliči: Skoki. 9. Mladci: Drog. 10. Mladci: Spretnostne vaje. — Vstopnice po Din 6 in Din 2.—

Nova pota nemškega združništva

Nemško kmetijstvo se nahaja že par let v težavnem gospodarskem položaju. — Zadolževanje kmetovalcev je v primeri s predvojnimi razmerami izredno naraslo. Smatra se, da plačuje nemški kmet sedaj letno na obrestih za posojila okroglo eno milijardo mark, kar je dva in polkrat toliko kot pred vojno. Ta velika obremenitev postaja za kmetijsko gospodarstvo že neznošna in je jasno, da izključuje rentabilnost v kmetijstvu naloženega kapitala. Posledica tega je, da so se začeli opuščati ne samo večji, ampak tudi srednji in mali kmetijski obrati. Ker resne posledice za celokupno narodno gospodarstvo ne morejo izostati pri nadaljnjem propadanju kmetij, je bila država prisiljena, da pride kmetijstvu na pomoč. Tako je lani državni zbor sprejel tako zvani »program za pomoč kmetijstvu«, na podlagi katerega je bilo v proračunu določeno 64 milj. mark za njegovo izvajanje. Razen tega je bila vlada med drugim pooblašena, da prevzame garancijo pri organizacijah za vnovčevanje živine in da daje kratkoročne kredite do skupnega zneska 200 milijonov mark zavodom, ki dovoljujejo kredite za razdolževanje kmetovalcev.

Od omenjenih 64 milj. mark je bilo 25 milj. namenjenih izrecno za racionalizacijo združništva. Pod to racionalizacijo se razume v prvi vrsti koncentracija kmetijskega združništva v enotnih zvezah. Sedaj obstaja v Nemčiji cela vrsta zvez kmetijskih zadrug, ki imajo iste delokroge in mnogokrat tudi sedeže v istih mestih. Ravno tako obstaja mnogokrat tudi v najmanjših krajih po deželi več zadrug iste vrste, ki pripadajo raznim zvezam. V glavnem predstavljata nemško kmetijsko združništvo Državna zveza, v kateri je včlanjenih okrog 65% vseh kmetijskih zadrug, in Rajfajznova zveza, ki pa jih ima okrog 20%. Ostalih 15% zadrug se nahaja v raznih malih zvezah ali pa sploh ni organiziranih. Jasno je, da mora tako cepljenje sil nemškemu združništvu v sedanjem položaju le škodovati. Sedaj ima vsaka teritorialna zveza v okvirju obeh velikih zvez svoj upravni in revizijski aparat, vsaka zveza ima svoje osrednje blagajne in blagovne centrale. Z združitvijo vseh kmetijskih združniških ustanov v eni teritorialni organizaciji se bodo dosegli na eni strani veliki prihranki na upravnih stroških, na drugi strani pa bi zadobile take enotne organizacije veliko močnejšo gospodarsko podlago.

Nasprotje med Državno in Rajfajznovo zvezo je dosedaj oviralo združitev vseh kmetijskih zadrug v eni zvezi. Načelna nasprotja, ki so bila v začetku, so se tekom časa izravnala, ker so Rajfajznove zadruge opustile več ali manj svoje posebnosti

in se približale drugemu splošnemu tipu kmetijskih zadrug. Nasprotje, ki je med obema zvezama obstajalo še sedaj, je bilo prav za prav navadno rivalstvo. Gotovo pa ne bi prišlo vprašanje združitve še v odločen stadij, če se ne bi nemške kmetijsko združništvo nahajalo v slabem položaju, v katerem se nahaja celokupno kmetijstvo. Dočim je združništvo pred vojno skoraj v celoti same zbralo sredstva, potem lastnega kapitala in hranilnih vlog, ki so mu bila za delovanje potrebna, je postalo po vojni v veliki meri odvisno od državnih in deželnih kreditov. Vzrok temu pa je, ker hranilne vloge še vedno niso dosegle predvojne stanja, na drugi strani pa je založitev večja kot pa je bila pred vojno. Tako so n. pr. centralne blagajne, včlanjene v Državni zvez, imeli v l. 1928 169,7 milj. mark vlog, izposojila pri Pruski centralni združni blagajni (tako se imenuje deželna združna banka) pa so znašala 122,8 milj. mark. Še bolj kot Državna zveza je odvisna od Pruske blagajne Rajfajznova zveza. Rajfajznova banka, ki je bila denarna centrala zveze, je začela v velike težave. Pri raznih nezadružnih poslih je utrpela ogromne izgube, ki znašajo nad 40 milj. mark in morala bi v konkurz, če ne bi sanacije prevzela Pruska blagajna. Ker pa se je izkazalo, da bo sanacija zelo težavna, je Pruska blagajna zahtevala likvidacije. Banka in Rajfajznova zveza sta morali v to privoliti posebno radi tega, ker je bilo le počem pogojem mogoče dobiti od države prispevek k sanaciji in tako obvarovati zadruge pred večjimi žrtvami. Drugi pogoj pa je bil, da se izvede združitev združniških organizacij, kakor jo predvideva program za pomoč kmetijstvu.

Pod vodstvom Pruske blagajne so pogajanja za enotno organizacijo kmetijskega združništva hitro napredovala in letos v marcu so bila sprejeta od vseh zvez, ki pridejo tu v poštev, pravila za novo enotno zvezo. Združevanje posameznih teritorialnih zvez v eno enotno se je že pričelo, dasi obseva veliki zvezli sami dosedaj še nista posegli vmes.

S pomočjo Pruske blagajne, pri kateri je dežela lani svojo vlogo povišala od 45 na 170 milj. mark, dočim je združna udeležba ostala 35,1 milj., ima država vpliv na celokupno združništvo in ne samo na vrhovne organizacije. Zdej je sicer to še pruski zavod, toda vodijo se pogajanja, da prevzame Prusko blagajno država sama, ki bi s tem dobila neposreden vpliv na vse nemško združništvo.

(Konec prihodnjič.)

Članstvo okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Dne 1. novembra t. l. je znašalo število članov OUZD 100.545 napram 101.419 dne 1. oktobra. To nazadovanje članstva je bolj sezonskega značaja. Nazadovanje je le moško članstvo, žensko pa je — tudi sezajski pojav — naraslo; število moških članov je bilo: 1. nov. 69.215 (1. okt. 70.229), od tega I. 11.309 (11.357), II. do VII. 8716 (9021), VIII. do XI. 34.670 (35.392), XII. 14.520 (14.456); ženskih pa 31.330 (31.190), od tega I. 3685 (3710), II. do VII. 16.525 (16.605), VIII. do XI. 10.111 (9.896) in XII. 1009 (979).

Konkurz je razglašen o imovini Korinška Adolfa, trgovca v Rajhenburgu; prvi zbor upnikov 20. nov., prijaviti je do 15. dec., ugotov. narok dne 23. decembra.

Naknadni ugotovitveni narok. Pere Ana dne 14. nov.

Združna šola v Zagrebu je začela te dni s poukom; ima 22 gojencev iz Hrvatske, Bosne, Dalmacije in Vojvodine.

Valorizacija. D. d. za ribogojstvo v Zagrebu povišuje kapital od 6,75 na 7,2 milij. Din zaradi izvedene valorizacije. Stare delnice se zamenjajo za nove: 1 stara nom. 50 Din za 1 novo nom. 800 Din; sedaj bo kapital razdeljen na 9000 delnic po 800 Din.

Povišanje kapitala. Prva jugoslovanska tvornica za telefonijo, optiko in precizno mehaniko, d. d. v Belgradu (ust. 1922) zvišuje sedaj kapital od 0,6 na 1,2 milij. Din z izdajo 2500 novih delnic po nom. 240 Din, emisijski tečaj 264 Din; od 10 do 30 nom.; 1:1.

Borza

DENAR

Dne 6. nov. 1929.

Devizni tečaji so se nekoliko ucvrstili. Promet je bil prav znaten, največ v devizi Praga (0,7 milij. Din). Z izjemo Pariza, kjer je bilo zaključeno privatno blago, je intervenirala v vseh devizah Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih so navedeni zaključni tečaji.) Amsterdam 2282,50, Berlin 1351,50—1354,50 (1353), Bruselj 790,90 blago, Budimpešta 989,82 bl., Curih 1094,40—1097,40 (1095,90), Dunaj 793,73—796,73 (795,23), London 275,44—276,24 (275,84), Newyork 56,335—56,535 (56,485), Pariz 221,77—223,77 (222,77), Praga 167,05—167,85 (167,45), Trst 296,14 bl.

Zagreb. Amsterdam 2279,50—2285,50, Berlin 1351,50—1354,50, Budimpešta 987,82—990,82, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 793,73—796,73, London 275,44—276,24, Newyork 56,335—56,535, Pariz 221,77—223,77, Praga 167,05—167,85, Trst 295,12—297,12.

Belgrad. Berlin 1351,50—1354,50, Budimpešta 987,82—990,82, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 793,73—796,73, London 275,44—276,24, Newyork 56,335—56,135, Pariz 221,77—223,77, Praga 167,05—167,85.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123,46, Budimpešta 90,25, Bukarešt 3.0825, Dunaj 72,50, London 25.17375, Madrid 72,55, Newyork 510,05, Pariz 20.32625, Praga 15,285, Sofija 3,72, Trst 27,0275, Varšava 57,95.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Praštediona 905 den., Kred. zavod 170 d., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 430,50—431,50 (430—431), kasa 430,50—431,50, termini: XI. 431,50—434, XII. 434—436, 7% invest. posoj. 85—85,25 (85,25), agrari 52—53. Bančni pap.: Union 202—203 (202), Poljo 16,25—17, Hrv. 50 d., Kred. 94 den., Jugo 82,50—85, Lj. kred. 123 den., Medijun. 56,50, Nar. 8200—8350, Prašted. 900—910, Srpska 156 den., Zem. 120—125, Obrtna 36—40, Etno 164 den., Ravna gora 75 den., Kat. 32. Ind. pap.: Guttman 185—190, Slavonja 140 den., Slavex 96—100, Danica 115 den., Drava 320—330 (330), Sečerana 400—410, Osj. ljev. 210—220, Brod. vag. 135, Union 120—130 (125), Isis 19 den., Ragusa 430—435, Trbovlje 465—467,50 (467,50), Vevče 132 den., Nar. sum. 40 den., Piv. Sar. 160—190, Nar. mljn. 20 den., Oceanija 190 bl., Jadran. piv. 520—525.

Belgrad. Narodna banka 8260, Izvozna banka 730—760, 7% invest. pos. 84,25—84,75, vojna škoda prompt 429, dec. 433—434.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno 18 vagonov rezanih bukovih drv. Tendenca neizpremenjena.

Žito

Na žitnem trgu je zavladala neka letargija, kajti kupčije je vedno manj. V cenah ni nobene izpremembe, vendar tako prodajalci kakor kupci živijo v nekem pričakovanju, da se položaj izpremeni. Povoda za izpremembo prav za prav ni nobenega in zato je še bolj vpadlo veselje do kupčije ter se kupci zakladajo baš za najnujnejšo potrebo. — Pšenica, ki je v Čikagi zopet nazadovala, velja pri nas še vedno 192,50—195 gornjebac, nakladal. postaja, koruza, umetno sušena 142,50—145. Ničla se je dvignila ter notira od 310—320 za srednje bačko znamko.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključeno je bilo: 1 vagon koruze in 2 vagona pšenice; skupaj 3 vagoni. Tendenca mirna.

Eksekutivna prodaja. 50 m. st. koruze, času prim. suhe, 25 m. st. ječmena 65/66 kg in 25 m. st. ovsu vse lko vag. Indija, kval. gar. do slov. post. koruza 110, ječmen 130 in ovs 140 Din za 100 kg. Novi Sad. Pšenica bač. 185—190, bar. 192,50 do 187,50, sr. 185—187,50, oves 140—145, koruza bač. nova 105—107,50, okt. in jan. 120—125, Dunav marec 137,50—142,50, april, maj 140—150, Donava suha 140—145, ječmen bač. 125—127,50, moka 0g 290—305, št. 2 265, št. 5 235—245, št. 6 195—205, št. 7 155—160, št. 8 115—120, otrobi bač. 100—105. Promet: 32 vag. pšenice, 40 vag. koruze, 3 vag. moke, 5 vag. otrobov, skupaj 83 vagonov.

Budimpešta. Tendenca oslabljena. Pšenica marec 22,95—23,07, zaklj. 23,07—23,08, maj 23,60—23,76, zaklj. 23,76—23,77, rž marec 16,02—16,15, zaklj. 16,14—16,15, koruza maj 16,50—16,57, zaklj. 16,56—16,57.

Živina

Na ljubljanski sejem 6. t. m. je znašal dogo. (v oklepajih število prodanih glav): konj 281 (65), volov 49 (35), krav 75 (32), telet 16 (13) in prašičkov za rejo 260 (160). Sejem je bil kot prvi v mesecu kljub slabemu vremenu živahen, zlasti za konje in prašičke za rejo. Cene pa so nekoliko evrstejše, le za teleta in krave-klobasarice slabše. Notirali so (v oklepajih podatki za prejšnji sejem 16. okt.): voli I. 10,50 (10,50), II. 9,50 (9,50), III. 9 (8,50), krave debele 6—7 (5,50—7,50), klobasarice 3,50—5 (4—5), teleta 13—14,50 (14—15) Din; vse za kg žive teže; nadalje po kakovosti in velikosti za komad: konji 400—2000 Din, prašički za rejo 150—250 Din. Nekaj klavnih konj se je prodalo tudi za izvoz v Italijo.

Kako bo leta 3000.?

Če se bodo razmere na svetu dejansko razvijale tako, kakor napovedujejo prevroči prijatelji napredka, potem bo okoli leta 3000 za naše sedanje pojme strašno klavarno na svetu. Človek bo le še del popolnoma mehaničnega stroja celokupnega življenja na zemlji in se bo celo hranil samo še s kemikalijami. Takole opisuje nekdo razmere leta 3000:

Ob dvajsetih. Dva tisoč metrov nad morjem se dviga v zraku Aeropolis, zračno mesto 30. stoletja. Mesto je zgrajeno v obliki mreže; vsako cesto razsvetljuje orjašk žaromet, ki se zdi kakor majhno zasebno solnce. Hiše so zgrajene na kovinastih tleh in iz vsake prodira zastrta vijoličasta svetloba. Mesto se streša pod delovanjem motorjev, katerih šum prodira v ozračje.

Pet let so gradili to zračno naselbino. Nosilne ploskve v obliki četverokota so dvignili z letali. Na ploskvah so montirane naprave, ki jih drže v zraku na podlagi načela: Vsako telo je električno. To se pravi, da se izkorišča nasprotna elektrika v zraku. — Iz jelekne enonadstropne hišice žari rdeča luč, nad njo pa se blesti na nočnem nebu ogromen napis: »Aegaufit«. To je kažipot za letalce.

Sredi aparatov, gumbov in mikrofонов straži en sam človek. Obdajajo ga električni hlapci, ki štejejo, merijo, nadzorujejo vse naprave in takoj zabeležijo in popravijo vsako nastalo napako.

V zraku se začuje tenko tuljenje. Straža v Aegaufitu zveže zračni zvočnik, iz katerega takoj zadoni glas: »Halo, Aeropolis, mejna postaja!« Glas prihaja iz letala, ki je oddaljeno od Aeropolisa nekaj kilometrov. Elektromotor, ki žene letalo, sesa svojo moč iz zračne elektrike. Deluje popolnoma neslišno, brez propelerja.

>Tukaj Aegaufit. Kaj želite?<

>Prihajam iz Elektropolisa, okraj 98. Javljam prihod in iščem stanovanjske državljana M/G/5634. Obenem prosim za dovolitev zračnega prehoda.<

>Odgovor dobite v treh minutah. Po 200 metrih nadaljnjega leta počakajte. Današnji položaj za navoro 73/287.<

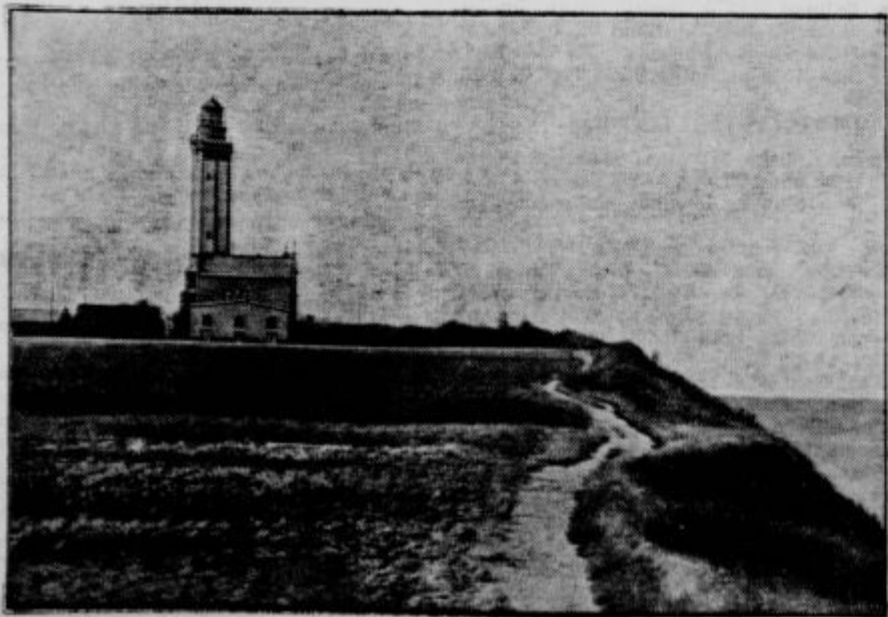
Letalec ustavi motor in potegne navoro, s pomočjo katere dobi zvezo z aparatom, ki drži letalo zasidrano v zraku, kakor z ogromnim magnetom.

V tem je mejni uradnik naravnal svoje aparate in pregledal letalo najprej odzunaj in nato s pomočjo Röntgenovih žarkov tudi odnotraj. Njegovemu pogledu ne ostane nič prikrita. Ker ne najde nič protizakonitega, se po svojih aparatih obrne na mestno kartoteko, kjer mu povedo: »Meščan M/G (zgodovinsko ime Mlinar Gregor), kartotečna številka 5634, tačas 138 let star, aeropoljski državljani, četrti Voronova doba (štirikrat pomlajen), stane v okraju 42, višina 468. — Pot prosta.<

Nato je letalo s pomočjo posebne antene gladko in povsem lahko pristalo. Iz njega je stopil slok mož, ves zavarovan, samo obraz je prost; konci hlačnice tiče v izolirnih čevljih. Došlec ni še star; za seboj utegne imeti prvo Voronovo dobo ter šteje približno 80 let. Izkazal se je kot »meščan Z/S/872 iz Elektrone, oddelčni načelnik v obrambnem odseku tamkajšnjega vojnega ministrstva«. Prišel je na večerno konferenco vojnega ministrstva v Aeropolis. Še isti večer hoče z zadnjim radiolokom odpotovati na kongres o prehrani in podaljšanju življenja v Avstraliji Gigantei. Potolažijo ga, da bo konferenca hitro minila, da bo še ujel zadnji radiolok in se še danes nastanil v avstralskem hotelu. Potniki in osebe se popolnoma narkotizirajo, da prestanejo vožnjo brez vsake neprijetnosti.

Usta in grlo

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kali v naše telo. Zato **otroke** obvarujejo nalezljivih bolezni vratu in grla okusne ANACOT-pastilje dr. Wanderja. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

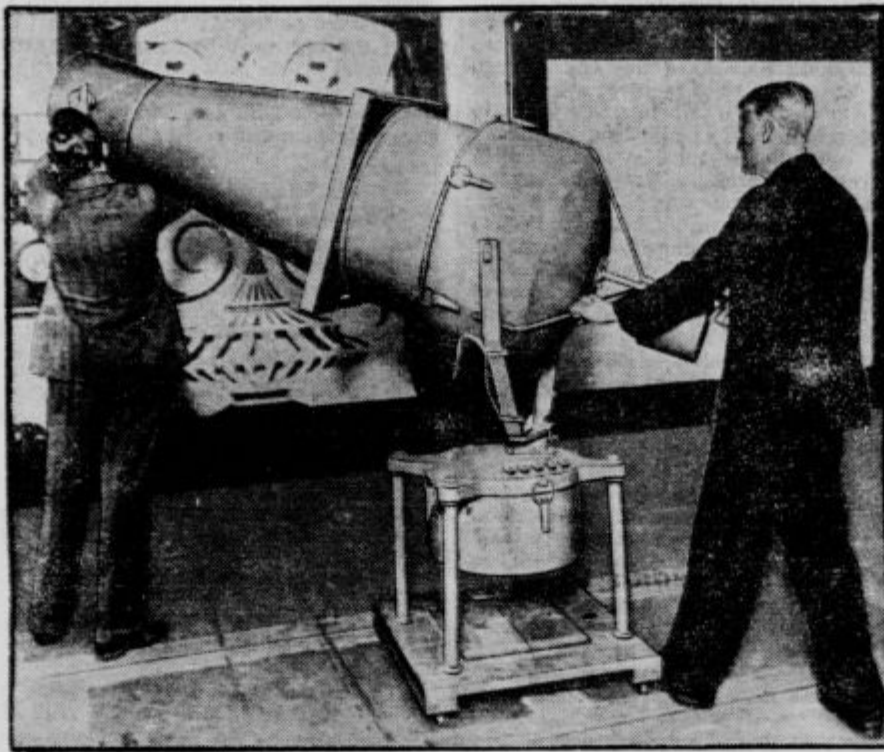
Svetilnik v kopaliscu Horst ob Vzhodnem morju, kjer izstrele raketo profesorja Obertha. Raketa ima doseči višino 75.000 metrov in nato s pomočjo padala pasti nazaj na zemljo.

V Aeropolisu so prehranjevalno vprašanje že popolnoma rešili. Ljudje se hranijo samo še s kemičnimi živili; rastlinska in živalska hrana sta popolnoma izključeni. Dogačajo se sicer slučajno, da ljudje obole na težki melanholiji, toda na razpolago so učinkovita protisredstva, ki zanesljivo pomagajo: kroglice, ki proizvajajo duh po pečenki, cveticah ali alkoholu...

Kar se tiče pomlajevanja, so toliko napredovali, da je odstranjena nevarnost, da bi ljudje po tretji Voronovi dobi postali opicam podobni...

Bodoča italij. kraljica

Belgijska princezinja Marija José, bodoča italijanska kraljica, je v Italiji že od otroških let dobro znana; saj se je šolala v Poggio Imperiale pri Florenci. Kasneje je prišla tudi v Florencio in San Rossore, kjer je bila o praznikih gost kraljice Jelene. Tu se je tudi spoznala s prestolonaslednikom Umberto, s katerim jo veže isti vedri pogled na svet in življenje. Princezinja govori poleg francosčine gladko angleščino, flamsko in italijansko. Dobro riše in igra glasovir ter obvlada seveda moderne sporte. Na posebno željo svoje matere, belgijske kraljice, je obiskovala v Bruslju tečaj za socialno skrbstvo. — V kateri rimskih cerkva se bo vršila poroka z italijanskim prestolonaslednikom, še ni določeno; ugibajo, da bi se to utegnilo zgoditi v cerkvi San Giovanni v Lateranu, katere dušni pastir je papež sam.

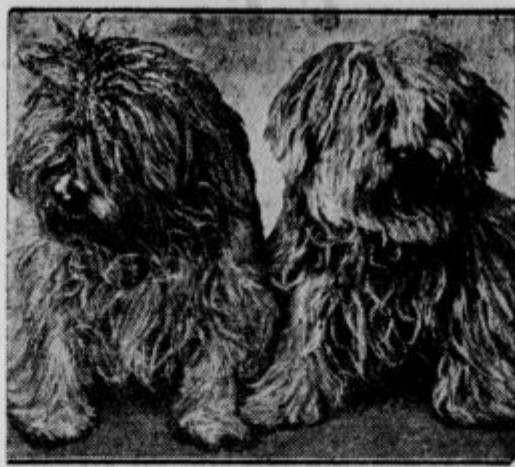
Edisonov top, ki bo metal svetlobo treh milijonov sveč tisoč metrov visoko pod nebo. Na ta način se morejo prenesti na oblake slike in napisi.

Novi italijanski avioni

Na letališču Gallarate so v nedeljo preizkusili nov tip avionov za bombardiranje, ki jih je zgradila družba Caproni. To je največji italijanski avionski tip. Novi avion je dvokrovnik in tehta 15 ton. 10 m je visok in 28 m dolg in more vzeti s seboj 12 ton goriva in osem ton bomb. Goni ga šest motorjev po 1000 konjskih sil in dosega hitrost 190 do 210 km na uro.

Raketa v vsemirje

Vsemirsko raketo profesorja Obertha izstrele po vsej priliki proti koncu tekočega meseca. Za izstrelitev je določeno vzhodno-morsko kopalisce Horst (med Kolbergom in Swinemündejem). Priprave so pospešili. Za varnost je poskrbljeno. Ako bi raketa eksplodirala takoj pri izstrelitvi, bo padla ali v bližnji gozd odnosno v jezero za njim ali pa v morje. Glavno je, da bodo ljudje pri izstrelitvi na varnem; v ta namen zgrade iz betona močne podzemeljske prostore. Raketo zažgo s pomočjo elektrike.

Dar italijanskega prestolonaslednika nevesti princezini Mariji José: dva dragocena malteška psička.

Vulkanska katastrofa v Guatemali

V guatemalskih Cordiglierah ob Tihem oceanu, približno 110 km severozapadno od glavnega mesta Guatemale, se nahaja 3768 metrov visoki ognjenik Santa María. Minolo soboto je začel ognjenik nenadoma delovati in bljuvati gorečo lavo ter pepel in kamenje. Vedno silneje je drla ognjeniška masa ter v nedeljo in ponedeljek dosegla višek. Lava se zliva kakor široka reka po pobočjih ter se žiga in uničuje naselbinske domove in obdelana polja. V samotnih seliščih je lava presenčila prebivalce ter so našli v njej smrt. Po nekaterih vesteh znaša število žrtev do 300. Prebivalci ogroženih vasi beže s tistim bornim

Kdaj je človek resnično srečen?

Odgovori.

101. Na tisti večer, ko pride iz tujine iz sedri pri topli peči ob jaslicah v krogu svojcev.
102. V pričakovanju sreče.
103. Srečen si, ako si zadovoljen s tem, kar si in kar imaš.
104. Ob lastni iznajdbi svetovnega pomena.
105. Konvertiti, ki po dolgem iskanju najdejo pot v naročje Cerkve.
106. Če s kulturnim delom najde v svetu vsaj trohico hvaležnosti.
107. Resnično srečen človek na tem svetu ni in biti ne more.
108. Ko se trpljenja veseli.
109. Ko se smrti ne boji.
110. Starši, katerih otrok je bil izgubljen in se je povrnil.
111. Človek, ki svojo telesnost razvije v najlepšem skladu z duševnostjo.
112. Srečni smo tiste hipe, ko se lahko od srca nasmejemo.
113. Urednik »Slovenca« takrat, kadar bo prebral vse odgovore te ankete.

Novi siamski dvojčki

V aachenski bolnici je neka mati povila na spodnjem truplu skupaj zraščena dvojčka, ki imata skupaj tri noge. — V bolnici v Gmündenu je povila kmetica Holzinger trojčke, od katerih sta bila dva skupaj zraščena. Ze uro po rojstvu je eden izmed zraščanih dvojčkov umrl. Drugi otrok je nato postal nemiren ter je čez četrte ure izdihnil. Dvojčka sta imela skupna jetra, drugače pa sta bila vsak zase popolnoma pravilno razvita. Tehtala sta 2,92 kilograma. — Tretji otrok živi.

V žrelu zelenega pekla

Sredi maja letos je odpotovala v Južno Ameriko nemška indijanska ekspedicija, ki jo je vodil znani južnoameriški raziskovalec dr. A. W. Baessler. Ekspedicija je imela namen filmati kraje in življenje Indijancev v Gran Cvacu in se vrniti proti koncu tekočega meseca v Evropo. Toda v zadnjem času je ekspedicija kakor izgubljena z zemlje — nikakega glasu ni več o njej. Ker so indijanski rodovi v Gran Chacu še zelo divji in belcem sovražni, se boje, da je postala Baesslerjeva ekspedicija žrtev njihovega sovražstva. Še nedavno je prav v teh krajih sledi izgubil francoski raziskovalec Miller. Ravno tako so Indijanci napadli skupino misijonarjev, ki so potovali preko Gran Chaca, in jih postrelili s strupenimi puščicami. — Dr. Baessler je potoval s svojo ekspedicijo preko Peru-a in Bolivije ter je pred nekaj tedni prekoračil bolivijsko-argentinsko mejo pri Quici. Poslej njegovi ljudje na zveznih postajah niso prejeli od njega nobene vesti.

Ko se je stradati navadil...

V blackpoolski bolnici v Londonu je te dni umrl svetovno znani umetnik v stradanju — Sacco. Zadnjikrat je Sacco stradal celih 65 dni; vsekakor ga je bila ob koncu samo še kost in koža ter so ga morali odnesti v bolnico, kjer je tudi umrl. Svojo pot je začel Sacco kot rokoborec.

Mamica se vrne s kratkega sprehoda in najde triletnega Živkoto že v postelji.

>Ali je Živko hitro zaspal?< vpraša petletnega Tončka.

>Da, mamica; ena po čeljustih je zado-stovala!<

>Joj, mamica, čebela me je pičila!<

>Čakaj trenotek, takoj prinesem amoniak, da namažemo...<

>Ne, ne, je že prepozno!<

>Zakaj pa?<

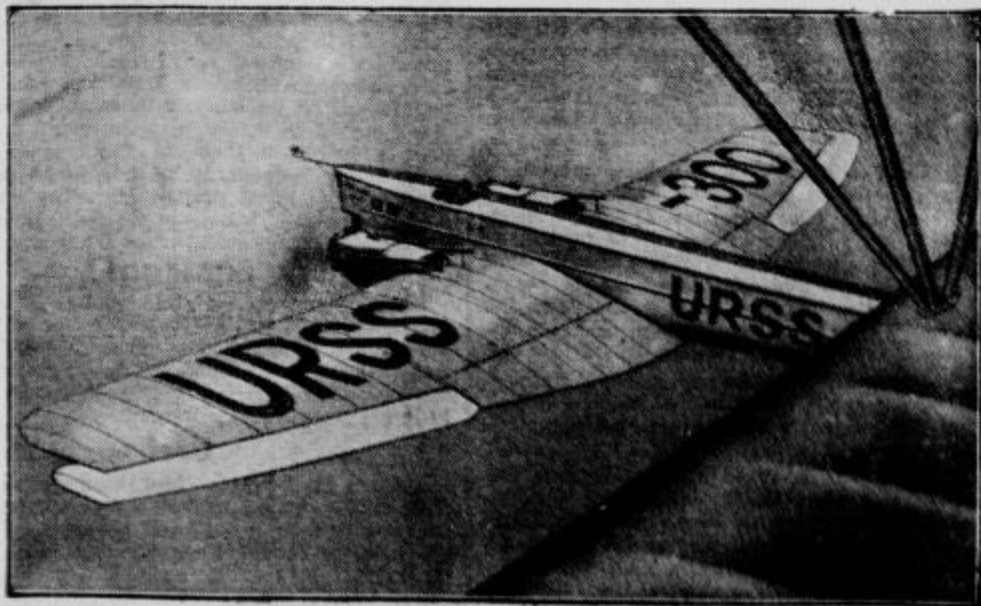
>Čebela je že odletela.<

Podpirajte „Slov. Stražo“

Članica vaškega sovjeta na grmadi

Ruske vasi se krčevito bore proti oddaji žita in drugih živil za mesta; prehrana je tako težavna, kakor pri nas v najhujšem vojnem času. Sovjetski komisariji in člani vaških sovjetov, ki po selih iztirjavajo živila, so vedno v smrtni nevarnosti in žrtve kmetijskega srda so na dnevnem redu. V vasi Novo Bakuško in uljanovskem okraju so kmetje na grmadi sežgali Anastazijo Semtinovo, članico vaškega sovjeta, ko je prišla izterjati živila.

Podpirajte „Slov. Stražo“

Rusko letalo »Dežela sovjetov«, ki je na potu iz Moskve v New York. Leti v etapah preko Sibirije, Behringovega preliva in Kanade.

Češke književne novosti

Prav v enem izmed tistih let, ko igravski svet doseže vrhunce v svoji tvornosti, ker se spoji njegova inspiracijska svežina s tehnično rutiniranostjo in širokim pogledom v dogajanje sveta, je lani samovoljno šla v smrt darovita češka dramska umetnica Neny Longenova. O tragediji njenega življenja se poznamo ob knjigi »Herečkar« (Igravka, izdal Pokrok) od E. A. Longena. Vendar pa to ni zgolj knjiga o igravkini vnanji življenjski poti, ali o njenih hrepenenjih in neizogibnih razočaranjih, tudi ni samo opisovanje kinematografske izpremenljivosti igravskega osredja, temveč nas poveže že v nemi sveti, ki utripa v en dan za pestro nabarvanimi kulisami. Ta svet je prav za prav vse bolj privlačljiv, prvotnejši in žgoče življenjski, kakor ni mnogokatero odrsko delo, ki nas le zavede s svojo naminkano prelestjo in besednim patosom, a uveri ne. Pisatelj je tu pokazal ostro podobo onega, o čemer ne utegne razmisлити vsakdanji teaterski gledavec, ki mehanski zaznava, pa nikoli ne seže z mislijo globlje.

Z gledališkimi ljudmi se bavi tudi knjiga: »Človek, ki se stal hercem«, ki jo je napisal Jiří Frejka in izdala praška založba Melantrich. Frejka je v to študijo postavil psihični tip človeka-igravca, ki se iz početkov preko igravske pubertete razvija v igravca-umetnika z vsemi lastnostmi popolno neodvisnega ustvarjalca odrskih kreacij in zaverovane v svoje umetništvo. V tem spisu naletimo na obilno število konkretnih, praktičnih namigov vsem onim, ki se nameravajo posvetiti igravskemu delu.

Karel Leger: »Pomsta« (Maščevanje). — To zbirko zgodovinskih novel je pred nedavnim izdal pri podjetju Sfinx znani pisatelj, ki je meseca septembra obhajal sedemdeset let svojega življenjskega popotovanja. Vzlic svojim poznim letom pa njegova produktivnost ni opesala, ampak nasprotno raste še zmožnost: venomer mu prihajajo na um nove domisli, marsikatera jasna humorna beseda z rahlim nadahnjeno ironije in čudovito neizprana fantazija. Nemara pa je vse, kar je Leger napisal po vojni, zgubilo tendenčni žig: vse odletje piše samo v przi kot nekaj reporter in umerjeni seznanje-

vavec današnjosti z mislimi minulih let. — Novele, ki so v pričujoči knjigi, nas bodo za uro, dve povedle iz naših dni in teh bolnih razmer v Zgodovino. Ni rečeno s tem, da se je avtor poslužil historičnosti morebiti zategadelj, da bi zaslonil slabost te, ne iz današnjega življenja vzete snovi, marveč mu to okolje in tedanje nastojenja služijo samo v pomoč, da si prikljike razločno predstavijo zdavnaj prošlih trenutij, prepornih hrepenenja in sanj, pa se razodene še nam z vso svojo kipečo notranjostjo.

Iz iste literarne generacije kakor Leger je izšel zdaj že pet in sedemdesetletni Ignat Herrmann, ki je tip vedrega, dobrovoljno kramlajočega opisovalca ozkih malomestnih prilik. Za knjigo praških spominov »Pred poldesetimi leti« je zdaj obelodanil pri F. Topiču med svojimi zbranimi deli kot 34. zvezek knjige: »Blednoui obrázky II.« Prvi del teh Blednoui podob je bil tiskan že leta 1904. Če bi primerili oba dela, bi prav za prav ne opazili nobenih močnejših razlik. Herrmann se spušta v vse bolj zabrisano preteklost, da bi jo oživil s svojim pestrim umetniškim čipom in si jo približal vsaj za kratke in izbrane trenutke. Svojemu rojstnemu kraju Hrádec Králové je mimo nekaterih doseganjih del posvetil tudi pričujoče.

Sicer so precej opazna avtorjeva leta: zaradi preproščane pripovedovanja, prikupljivega razglabljanja in tu pa tam sentimentalno-idioličnih razpoloženj pa je naša knjiga mnogo uživajočih bralcev. Josef Kopta: »Jen na chvíli« (Samo za trenutek; izdal V. Petr, Praha 1929). — So to kratke pripovedi, črtice, katerih snov je zajeta iz bežnih spominjanj in zaprašenih mladostnih zapiskov. V njih opisuje z otroško pristranostjo svoje davne dni in intimnost doživljenj prešernega mladostnika pisatelj, ki je za svoje spise prejel precej nagrad, tako n. pr. za »Třetí rota« (ki je dosegla v 5 letih 11 izdaj) in »Třetí rota na magistratu« (z 7 izdajami v dveh letih) tri češke najvišje nagrade: od države, od Akademije in praškega mesta, ker veje iz pretresljive istinitosti in besednih finoč teh vojnih spisov vsa neizmerna borba in umiranje bojevnikov za češko svobodo. Vlad. Zoržut.

Nova Remarquova knjiga

Erich Maria Remarque, avtor znanega romana »Na zapadni fronti — nič novega« je spisal novo delo, ki slika povojne nemške razmere. Prodajal ga je najboljše plačnik, neki ameriški založbi Roman bo torej izšel najprej v angleščini in šele potem v nemškem izvirniku. Kritika vnaprej poudarja, da bo imel avtor težko stališče. Njegovo prvo delo je obudilo toliko zanimanja. Ker je prvič predložilo duševnost po vojnem viharju uničenega mladega pokolenja. Ali bo pisatelj tudi vnaprej ostal zvest svojemu pretresljivemu iskrenosti, ki je dosegla odtehtala umetniške napake? Do zdaj je bil Remarque nepoznan in bogve, ali ne bo obveljala stara resnica: non bis in idem.

Izšel je Godišnjak astronomskega observatorija belgajske univerze za leto 1929.

Ljubljansko gledališče

Drama:
Začetek ob 20.

Četrtek, 7. novembra: NAŠ GOSPOD ŽUPNIK. Izven.

Petek, 8. novembra: Zaprt.

Opera:
Začetek ob pol 20.

Četrtek, 7. novembra: Zaprt.

Petek, 8. novembra: EVGENIJ ONJEGIN. Red E.

V petek se poje opera »Evgenij Onjegin« z g. Primožem v naslovni partiji. V soboto se poje »Prodana nevesta«, ki je obenem proslava 25letnega jubileja pevca tenorista g. Kovača. Slavljene nastopi v eni izmed svojih najboljših povojnih kreacij in sicer v vlogi Vaska. Janka poje stari naš znanec g. Šimenc, Marinko — ga. Nožinič, Kecalna naš J. Krizaj itd. Opero bo vodil g. Balatka, ki pride nalašč za to opero iz Brna v Ljubljano, da počasti prijatelja in 10letnega sodelavca. Predstava se vrši izven abonma.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 7. novembra ob 20: PISKROVEZ. Ab. C. Kuponi.

Petek, 8. novembra: Zaprt.

Sobota, 9. novembra ob 20: KONCERT BRANDL-TRIA. Izven.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Četrtek 7. novembra ob 20: KONCERT BRANDL-TRIO.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Petek, 8. novembra ob 20: KONCERT BRANDL-TRIA v dvorani Glasbene Matice.

Državno prvenstvo v rokoborbi

V soboto in nedeljo se vrše v Ljubljani velike rokoborbne tekme za prvenstvo države. Ob tej priliki smo našim čitateljem podali nekaj zgodovine te lepe panoge sporta, ki se pa pri nas radi pomnjanja primernih učiteljev ni mogla prav razviti. Upajamo, da bodo te tekme, ki se vrše prvič v Ljubljani in so tudi ena največjih prireditelj te vrste, mejuj v razvoju teške atletike. Teška atletika, oziroma rokoborba se deli v šest skupin po telesni teži atletov in sicer: bantam teža do 58 kg, peresna lahka do 62 kg, lahka teža do 67,50 kg, srednja A do 75 kg, srednja B do 82,50 kg in pa teška skupina. Najzanimivejša je borba v bantam skupini. Tu se vidi naklovršeneja rokoborba, ravno radi majhne teže atletov, ki so izredno gibčni in nagli. Vsak par se bojuje do 20 minut, če po-

prej ni zmage enega ali drugega. Po preteklitih 20 minutah se borba odloči tudi po točkah. V naši državi je 12 klubov, ki se bavijo s teško atletiko; od teh se je prijavilo k prvenstvenim tekmam šest klubov. Ti klubi so tudi naša elita. Dosedaj so prijavljeni: iz Zagreba Herkules, Croatia, Somborsko sportno združenje, Subotica in ljubljanski Slovan. Med prijavljenimi so olimpijski tekmovalci, ki so nastopali s precejšnjim uspehom na zadnji olimpijadi v Amsterdamu in večkratni državni prvaki vseh tež. Novost bo bržkone vest, da bo pri teh tekmah sodelovala tudi novoustanovljena sekcija Ilirije, ki nastopi s tremi atleti. Zanimanje za to prireditev je veliko. V petek se pa vrši potom ljubljanske radio postaje predavanje o rokoborbi

Razne sportne vesti

Kot izgleda, bo letošnje leto prave preseljevanje raznih zvez. Včeraj smo javili, da se bo prenesla Hazena zveza v Zagreb, o prenosu nogometne zveze v Belgrad se mnogo debatira. Sedaj pa prihaja vest, da se bo prenesla plavalna zveza v Split.

Radi znane odpovedi reprezentančne tekme z južno Nemčijo je nastala težka sfera Južnonemška zveza je javila vso stvar Nemški zvezi z zahtevo, da izposluje od J. N. S. odškodnino v znesku 3000 mark. Dokler se ta vsota ne poravnava, so pa prepovedani vsaki stiki z jugoslovanskimi klubi. V slučaju pa, da Nemška zveza ne bi mogla izposlovati odškodnine, bo afero reševala najvišja instanca, F. I. F. A. Iz tega je razvideti, da smo prišli radi prenege odpovedi v težko afero, ki bo imela posledico, da bo J. N. S. moral plačati čedno vsoto kot odškodnino.

Gimnastični večeri S. K. Ilirije, ki se vrše v srednji tehnični šoli, so dobro obiskani. V damsko skupino se sprejme še par dam. Treninje za dame se vrše v torkih ob četrti na 18 v srednji tehnični šoli, vhod ob strani.

Inozemski sport

NOGOMET.

Rezultati iz Italije: Prvenstvene tekme: Napoli—Livorno 1:1, Pro Patria—Padua 0:0, Alexandria—Torino 3:3, Ambrosiana—Cremonese 3:2, Triestina—Lazio 3:3, Juventus—Pro Vercelli 6:1, Bologna—Milano 1:1, Modena—Genoa 2:1.

Južna Nemčija se pripravlja. Južnonemška nogometna zveza, ki je s svojo reprezentanco doživela ravno težek poraz na Ogrskem, je sklenila

z Ogrsko, da se odigra 15. junija prihodnjega leta revanšna tekma v Nemčiji. Ogrska reprezentanca bo ob tej priliki odigrala v Nemčiji še 2 nadaljnji tekmi. Nemci hočejo do takrat svoje moštvo temeljito pripraviti na to srečanje.

Nemška Avstrija in evropski pokal. Zanimiva je tukaj situacija, ki je nastala radi rezultata 3:1, katerega je dosegla v svojo korist Nemška Avstrija proti Švici. Avstrija je trdno upala, da bo s primernim rezultatom v tej tekmi dosegla Čehi in s tem dobila vodstvo. Če bi Avstrija Švico premagala z rezultatom 2:0 ali 4:1, bi s tem dosegla Čehi. Toda gol, ki ga je dosegla Švica, je prekril račune Avstriji, kar ji napravi sedaj veliko nezadovoljstvo. Sicer pa se Avstriji ni treba toliko razburjati, kajti vse zavisi vendar od meddržavne tekme med Ogrsko in Italijo za evropski pokal, ki pa se bo odigrala šele v prihodnjem letu. Le, če ostane ta tekma neodločena, bi bil za Avstrijo pomemben boljši rezultat 2:0 ali 4:1 v tekmi s Švico. Če pa zmaga Ogrska ali Italija, potem je pa vprašanje zmagovalca za evropski pokal že rešeno.

LAHKA ATLETIKA.

Najboljše evropske štafete 4x100 m! V naslednjem prinašamo seznam 15 najboljših evropskih štafet na 4x100 m in čas, ki so ga dosegle: 1. S. K. Charlottenburg 40,8 sek., 2. Eintracht Frankfurt 40,9 sek., 3. Phoenix Karlsruhe 42,0 sek., 4. Bar Koebea Berlin 42,2 sek., 5. Polytechnic Harriers London 42,3 sek., 6. Kickers Stuttgart 42,5 sek., 7. Surrey Angleška 42,5 sek., 8. Dresdensis Dresden 42,6 sek., 9. Racing Club Paris 42,6 sek., 10. VfB. Breslau 42,8 sek., 11. Preussens Krefeld 42,8 sek., 12. Polizei-Sportverein Hamburg 42,8 sek., 13. Viktoria Hamburg 42,8 sek., 14. Berliner Sportklub 42,9 sek., 15. VfB. Stuttgart 43,0 sek. Iz seznama vidimo, da se nemške štafete naravnost odkljujejo, kajti od 15 najboljših štafet je 12 nemških in od teh so 4 štafete iz Južne Nemčije, ki so zasedle 2., 3., 6. in 15. mesto v gornjem seznamu.

Radio

PO RADIO-SVETU.

V zvezi s slovesno otvoritvijo gospodarskega radia v Linzu se je vršila tudi krajna učiteljska konferenca, na kateri je bilo enoglasno sklenjeno, da se uvede radio tudi v vse osnovne in srednje šole v Linzu po zgledu angleških šol. Zaenkrat je uvedba radia v te šole sicer samo poskusnega značaja, vendar je z gotovostjo pričakovati, da se bo radio odlično obnesel kot pomožno vzgojno sredstvo in si bo kot tako zagotovil trajen obstanek v šolah.

Dne 29. oktobra je proslavila berlinska postaja šestletnico svojega obstoja.

Ob 50-letnici iznajdbe električne žarnice je ameriški radio pridelil tako zvano Edisonovo slavnost. 21. oktobra t. l. zvečer je 60 ameriških postaj sprejemalo slavnostni govor Alberta Einsteina, ki je govoril v berlinski radio-postaji. V Ameriki so pa pri tej priliki govorili v radiu preds. Hoover, Henry Ford, Owen Young in Edison.

SODNE OBRAVNAVE V RADIU.

Berlinska radio-postaja namerava uvesti v svoj program tudi javne sodne obravnave. Ker so obravnave pri sodišču javne, torej vsakomur dostopne, ni nobenega pravnega zadržka, da se ne bi obravnave vršile pred mikrofonom.

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 7. novembra: 12.30 Reproducirana glasba 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba 13.30 Iz današnjih igranikov 17.00 Koncert radio-orkestra. 19.00 Iz življenja mravelj, profesor Pengov 19.30 Tedenški pregled domačih in tujih dogodkov, 20.00 Slovenske narodne pesmi, poje slov. akad. okt. 21. Koncert radio-orkestra. 22. Casovna napoved in poročila. 22.15 Koncert radio-orkestra. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 8. novembra: 12.30 Reproducirana glasba. 13.00 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.00 Koroske narodne pesmi, pojejo koroski fantje: 1. Njav

čez jizaro; 2. Dober večer, luba dakle; 3. Bodi zdrava, sestra draga; 4. Bom pa rut č zorav; 5. De-ava, to m povej; 6. Spomved pa uštno je; 7. Jes mam tri lubce; 8. Saj n č fraida vee na sviete; 9. Pojdamo v škufče. 18.30 Gospodinska ura, gđ. Krekova. 19.00 Italijanska, ponuje dr. Leben. 19.30 Prenos opere: Evgenij Onjegin. 22.00 Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Drugi programi:

Petek, 8. novembra:

Belgrad: 20.00 Prenos opere iz narodnega gledališča. 21.30 Cas. dnevn. vesti. — Zagreb: 17.35 »Orient. glasba«, radio-orkester. 20.35 Koncertni večer. — Varšava: 16.15 Reproducirana glasba. 17.45 Koncert mandolinkega orkestra. 19.25 Reproducirana glasba. 20.15 Simf. koncert varšavske filharmonije. — Budapešt: 9.15 Koncert kvarteta. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Koncert ciganskega orkestra. 16.20 Mladinska ura. 17.45 Koncert opernega orkestra. 20.00 Radio drama. 22.35 Lahka glasba. — Dunaj: 16.00 Reproducirana glasba. 16.40 Pevska akademija in koncerti. 20.05 Pevska ura, kom. pevec Fr. Steiner. 21.00 Koncert iz historičnih in modernih fantaz in koračnic. — Praga: 20.00 Reproducirana glasba. 20.30 Koncert moravskih avtorjev. 22.15 Lahka glasba. — Langenberg: 10.15 Reproducirana glasba. 12.10 Reproducirana glasba. 13.05 Opoldanski koncert. 15.00 Mladinska ura. 16.25 Knjižna ura. 17.30 Popoldanski koncert. 20.00 Arie iz znanih oper. 20.45 »Krasin rešuje Italio«, radio drama. — Berlin: 18.30 Violinska glasba. 19.05 Narodne pesmi. 20.00 Nordijski plesi in pesmi. 20.30 Repriza: »Krasin rešuje Italio«, drama. — Katowice: 12.05 Reproducirana glasba. 17.45 Koncert mandolinkega orkestra. 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije. — Stuttgart: 16.00 Popoldanski koncert. 19.30 Kvartet poje narodne pesmi. 20.00 Koncert filharm. orkestra. 22.00 »Sanjska knjiga«, radio-drama. 23.15 Zabavni koncert. — Breslau: 16.30 Reproducirana glasba. 17.30 Mladinska revija. 19.05 Zabavni koncert. 20.30 Večerni koncert. — Bratislava: 16.00 Reproducirana glasba. 16.30 Popoldanski koncert. 19.30 Prenos iz gledališča v Bratislavi: »Dve vdovici, kom. opera. — M. Ostrava: 11.30 Reproducirana glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.55 Popoldanski koncert. 19.00 Reproducirana glasba. 20.30 Koncert kluba moravskih avtorjev. 22.00 Lahka glasba.

Prvovrstna apnena jajca

v zabojih po 720 ali 1440 kom.
Din 1.38 kom. postavno Poljčane, vključno zaboja, razpošilja po povzetju

Exporina družba

Mathels - Suppanz in drug
Maribor - Poštni predaj štev. 6

Kupim večjo količino prvovrstnih

NAMIZNIH JABOLK

proti takojšnjemu plačilu. Cenjene ponudbe z navedbo vrst in množine na: Frane Oset junior, Vransko pri Celju.

Zahvala

Vsem, ki ste spremili našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in brata, gospoda

Antona Vovka

veleposestnika na Bledu

na njegovi zadnji poti, vsem, ki ste položili toliko lepega cvetja in vencev na njegov grob, za vse ustmene in pismene dokaze sožalja, za ganljive žalostinke — lepa in pristrčna hvala!

Iskreno hvalo smo dolžni posebno g. dr. De Glieru, zdravniku na Bledu, ki se je neumorno trudil za časa njegove bolezni, dalje g. dr. Benediktu, zdravniku na Bledu, g. primariju Jenku in g. dr. Perkotu iz Ljubljane, ki so storili vse, da nam ga ohranijo, č. sestram usmiljenkam, ki so mu za časa njegove bolezni storile veliko v olajšanje njegovih bolečin, in končno prečastiti duhovščini za tako lepo sprevodje.

Vsem še enkrat: pristrčna hvala!

ZALUJOČI OSTALI.

1000 dinarjev

vam plačam, »ko Va e brada-
vam, kuria očesa, trdo kožo,
zrastle, ne od-tranite napre-
ljivo v času 3 dni z Rie bal-
zomom brez bolečin, brez
nevarnosti, brez noža, Zdrav-
niška priporočila Dr. Cyr-
kus B. Wien piše: Sem zado-
voljen z Rie, pošljite mi še
24 ončkov, ker jih bom uporabljal pri svojih pac-
ientih. Cena z garancijskim listom Din 9.—
lončki Din 15.—, 6 lončkov Din. 32.—

Dr. Nic. Kemény, Košice-Keschau, Poštni predaj 12. R 4 ČSR.

Iščejo se mladi uradniki-pripravniki

izurjeni v poslih potovalnih pisaren in parobrodskih agencij, z znanjem svetovnih jezikov in dobrim vedenjem. Prednost imajo oni z dovršeno trgovsko akademijo. Pismene ponudbe s prepisi spričeval označbo referenc in plače, naj se pošljejo na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Beograd, pod šifro 536

PUH — PERJE R. MIKLAUČ LJUBLJANA

MALI OGLASI

Vaška drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrtijo se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Advokat, pripravnik
s sodno in advokatsko prakso išče službo pri notarju ali advokatu radi spremembe zaposlenja. — Nastop vsaj januarja. Ponudbe pod »Pripravnik št. 12.480« do enajstega na upravo.

Vajenec
ki je že bil v trgovini, išče mesto za nadaljnje učenje. — Naslov v podružnici Slovenca, Celje.

Mesarski vajenec
ki je zaradi ukinitve obrata ob mesto, išče primerne zaposlitve. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju.

Mesto hišne
sprejemne takoj v Mariboru; lahko opravljam tudi vrtno delo in ostala domača dela (sama). — Vprašati v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Službodobe

Krojaški vajenec
se sprejme. Josip Lipoglavšek, Celovška c. 65.

Ključavničar
dobro izvežban tudi kot samostojen vodovodni instalater, ki bi se razumel tudi na avtoogenično varjenje, se sprejme v trajno delo. Reflektira se le na dobro izvežbanega delavca v teh delih. — Naslov v upravi pod št. 12.478.

Čevljarški pomočnik
se sprejme. Nastop takoj. Naslov v upravi pod št. 12.488.

Vajenca
za čevljarstvo obrt sprejemam takoj. A. Mulej, Jesenice Fuž. 206, Gorenj.

Dva kroj. pomočnika
za velike kose sprejme takoj Iv. Arhar, Dorfarje 17, p. Škofja Loka. Hrana in stanovanje pri meni.

Ključavn. pomočnik
dobro izvežban v stavbenem in umetnem ključavničarstvu, pošten, vojaščin prost, ki bi bil tudi zmogel sam voditi obrt, dobi takoj službo. Plača po dogovoru. — Ponudbe ustne in pisne na naslov: K. Albrecht — Kamnik.

Išče se deklica
14—16 let za varuhinjo k dvema otrokoma. Samo dnevna služba. Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 12.408.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, močnega, za trgovino z mešanim blagom, sprejme trdka Peter Šetina, Radeče pri Zidan. mostu.

Postrežnica

katera bi imela svojo sobo v hiši, se sprejme. Naslov v upravi pod 12.533.

Služkinja

z večletnimi spričevali, ki je že sama kuhala — se išče. Rimska cesta 18/II.

Kmečko dekle

zdravo in pošteno, sprejme šivilja za pomoč v gospodinjstvu in se lahko priuči tudi šivanja. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Kmečko dekle«.

Krojašk. pomočnika
za splošno delo sprejme takoj Vipave Franc, krojaštvo, Toplice, Zagorje ob Savi.

Prodajalka

mešane stroke, dobro verzirana v manufakturah, se takoj sprejme. Ponudbe brez priloge znamk na upravo pod št. 12.517.

Prodajalka

za trgovino z mešanim blagom, boljša samostojna moč, v mestu na Štajerskem, s hrano in stanovanjem v hiši — se sprejme. — Ponudbe z navedbo dosedanje službe je poslati pod »Manufakturnistka« št. 12.518 na upravo »Slovenca«.

Pouk

Šoferska šola
L. obl. konc Čamerik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovito). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Novi tečaj

otvoritev 1. novembra: italijanščine, francosščine, nemščine, angleščine in ruščine. Poučujejo akademsko naobrazeni predavatelji. Vpisovanje v Vošnjakovici ulici št. 4, pritičje, med 10 in 12 ter 18 in 20.

Stanovanja

Sobo

po možnosti v sredini mesta, išče stalen gospod. — Ponudbe pod »Doktor« na upravo »Slovenca«.

Stanovanje

dvosobno, v lepi solnčni legi, udobno, se takoj odda. — Ponudbe pod »Mitnica« na upravo »Slov.«

Dijaki

Sobo

z dvema posteljama in s posebnim vvhodom iščeta dva dijaka s 15. novembrom. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Osmošolec«.

Posvetva

Trgovsko hišo

mariborsko, dvonadstropno, dobro se obrestujočo, prodaja za 550.000 Din Zagorski, Maribor, Tattenbachova 19/II.

Nadstropno hišo

Maribora, polovico z vrhom, prodaja za 130.000 Din Zagorski, Maribor, Tattenbachova 19/II.

Proda se mlin

in žaga na stalni vodi, vse v dobrem stanju, stanovanjska hiša in gosp. poslopja, 2 njivi, 5 mernikov posevke, redi se 2—3 živine. Proda se radi prevzema drugega posestva za ugodno ceno 47.000 Din. Naslov v upravi pod št. 12.531.

Hišo z vrtom

novi, enonadstr., v kateri se nahaja kolarska in kovaška delavnica — prodam. Na prometnem kraju, pri cerkvi in železnici, brez konkurence. Prodajam tudi kov. orodje. — Naslov v oglasnem odd. Slovenca pod št. 12.519.

Objave

Javna dražba

Podpisani bom dne 12. novembra prostovoljno prodajal hišo z gospodar. poslopi, njive, travnike, gozdove; na zahtevo kupcev vse skupaj ali posamezno. Janez Pevc, posestnik, Zg. Bitnje, občina Strazišče.

Razno

Deček - sirota

krepak, star 8 mesecev, išče dobrotnika, ki ga sprejme v oskrbo ali za svojega. — Pojasnilo daje: Rozman Marija, Krško 51.

Tisoč dinarjev

Vam plača tovarna Kemny, Košice, če z Rialomom ne odpravite kurjih oči, trde kože itd., v treh dneh. Lonček za 10 Din predplačilo, ali 15 Din na povzete pošle zastopnik: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a.

Kupimo

20% kronske bone kupi Pučka štediona i zažni zavod d. d., Osilek, Desatičina ul. 27.

Želod

ježice, hrastov mah, češminjevo lubje itd., kupim po najvišji ceni. Blago prevzamem na licu mesta ter takoj izplačam. I. Stuller, Vrhnika.

Hrastove hlode

in hrastove plohe od 55 milimetrov debele naprej kupuje stalno J. Pogacnik, lesna industrija Škofja Loka (ob kolodvoru).

Želod

vsako množino - plača po najvišji dnevni ceni FRUCTUS — Ljubljana, Krekov trg 10/L.

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Hlica 82.

Cepljene trte

vkoreninjene divjake in sadna drevesca nudim v najnižji ceno za jesensko saditev. Alojzij Grabar, pos. in trtnar, Zagorci, p. Juršinci pri Ptujci.

Sadno drevje

marelice, jablane, hruške, breskve - najfinejše izbranih vrst - visoko debelne in prtilikavce, kakor tudi raznovrstno lepotično grmičevje in razne trajnice - nudi po najnižjih cenah drevcesnica Marija Črnagoj, Vič pri Ljubljani.

Vinski sodi

dobro ohranjeni po 75 par liter, se prodajo v Mariboru, Kacijanerjeva ulica št. 15.

Dve veliki omari

postelj, konjska oprema, zgor. obleka in perilo — naprodaj v Orlovi ul. 11.

Osební auto

popolnoma v dobrem stanju, takoj uporablivo, se prodaja za 12.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.498.

Tovorni auto

v dobrem stanju, 1½ tonski, se poceni prodaja. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12.538.

Inserirajte v „Slovenca“

Obrt

F. Cuden
Ljubljana

Prešernova ulica št. 1

Poročni prstani

Auto-hladilnike

blatnice in drugo - popravi strokovno, hitro in ceno Gustav Puc, kleparstvo, Ljubljana, naspr. tobacne tovarne.

Modistinja

Anica Puhek, Selenburgova ulica 6/L, nudi najcenejše in najlepše damske klobuke že od 60 Din naprej. — Preoblikovanje 28 Din.

Vulkaniziranje

auto gumijev, galoš, snežnih čevljev itd. sprejema v popravilo po najnižjih cenah; solidna postrežba. Priporoča se Terbutz in Peteln, Maribor, Koroška 39, prej tiskarna Azbe.

Dežne plašče

priporoča po konkurenčnih cenah Martin Jančigaj, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) 1.

Auto garaža

se takoj odda. Kje, pove uprava pod št. 11.635.

Modna trgovina

Anton Paš, Maribor, Slovenska ulica 4. Nogavice, rokavice, srajce, kravate, jopice, vso damsko, moško in otroško perilo, volnene veste itd. itd. — Strogo solidne cene!

Stalna razstava

umetniških slik. — Velika izbira okvirjev. A. Kos, Ljubljana, Mestni trg 25, naspr. magistrata Sprejem potnike za prodajo slik.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri trvdri A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. veletrgovina žita in moke

IVORNICA

STAMPILJK

I. SOKLIC

MARIBOR

Aleksandrova cesta 34

Priporoča se

delikatesna

trgovina

in zajutrkovalnica

J. BUZZOLINI

Ljubljana, Lingarjeva ul. (za škofijo).

GLASBENI INSTRUMENTI
gramofoni, harmonika

direktno iz
Tovarne
07. TOV. SKLADIŠČA
ZAVELJAVE BREZPRACNI
KATALOG
Meinel & Herold
Maribor št. 102 A.

Zanesljivo zdravilo za nego las je novo iznajdena francoska pomada „MICHEL“
Sedaj 95%, plekastih zopet dobi nazaj svoje izgubljene lase, tedaj je oni, ki mu izpadajo lasje ali sive, ali so mu izpadli do polovice, uverjen, da se mu zopet povrnejo lasje in ozdravi lasno tkivo, odstrani pa perhaj, srbež in vse one boli, valed katerih lasje izpadajo ali osive. Pošilja po povzetju „MICHEL“, Vasina 8, Beograd. — Prodaja tudi lekarna Delini, Knez Mihajlova 1, Doze 60, 80, 100 in 160 gr Cene 115, 150, 185 in 200 dinarjev. Nekaterim osebam zadošča 60 gr, drugim pa 160 gr, kakor je komu več ali manj obolelo lasno tkivo. Nekatera oseba porabi 160 gr pa jej ne zrasto taki lasje, kot jih je imela, tedaj pošljemo na svoje stroške še 160 gr omenjenega zdravila, — V vsaki dozi je priloženo navodilo o uporabi in garancija za uspeh. — Poština gre na naše stroške.

JAMČIMO, da postanete takoj

nekadilec

čim le enkrat grgrate z Reinischevo brezokusno ustno vodo »NIKOPROST«, ki razkužuje usta ter je zdravniško priporočena. Ena steklenica zadostuje. Zahtevajte prospekte. — Cena steklenic: 56 Din, po pošt. povzetju 72 Din. »JADRAN« — LJUBLJANA, Komenskega ulica 36.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem za izraze iskrenega sočutja ob bridki izgubi naše ljubljene in nepozabne soproge, mamice, hčerke in sestre, gospe

Elce Joci-Orehek

Zahvaljujem se z isto iskrenostjo vsem, ki so se dejanski ali v duhu poslovi od nepozabne, ji naklonili toliko krasnega cvetja ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo gg. zdravnikom, predvsem pa dr. Bežeku za njegov trud in požrtvovalno skrb, preč. duhovščini, usmiljenim sestram, gg. pevcem za tolažilno petje, kolegom in kolegicam, zlasti g. Lapajnetu za njegov v srce segajoči poslovilni govor, šolski mladini in gasilcem.

Vsem iskrena hvala!

Zalujoči ostali.

Zahvala

Vsem, ki so se spominjali v bolezi našega predobrega sina, brata in strica

Dr. Pavla Skaberneta

svetnika apelacijskega sodišča

spremili ga do preranega groba, se od njega poslovili s cvetjem ali so drugače počastili njegov spomin, izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Zahvaljujem se tudi gg. zdravnikom za vestno brigo, usmiljenim sestram sv. Vincencija Pavelskega za požrtvovalno nego, ter častiti duhovščini, predvsem za tolažilne obiske njegovemu sošolcu in prijatelju g. kanoniku dr. Merharju.

Zahvaljujem se tudi za mnogobrojne izraze sočutstva, za spremstvo na zadnji poti pa zlasti še predsedniku apelacijskega sodišča g. dr. Rogini, predsedniku okrož. sodišča g. dr. Rekarju, velikemu županu g. dr. Vodopivcu, mest. županu g. dr. Pucu, podpredsedniku odvetniške zbornice g. dr. Zirovniku ter zastopnikom vojske, Lovskega društva in Sokola.

Končno se posebej še najiskrenejše zahvaljujem njegovim najžejim in najmilejšim prijateljem, ki so mu bili desetletja zvesto udani ter njegovim stanovskim tovarišem, gg. sodnikom, ki so ga korporativno spremili prav do groba.

Rodbina Viktorije Skaberne.

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

»Vi prihajate iz »Stare Rakovice«? ...«

»Saj res! Tako bi bil moral začeti. Da, iz »Stare Rakovice« prihajam... Parižan, včeraj sem dospel v družbi kakih petdeset prasnih in umazanih tovarišev!... Uprizorili smo prave orgije da se umijemo z vodo iz našega vodnjaka. To je bilo slabo kajti nismo še vedeli, da imate tu tako malo vode. Zdaj je ta voda polna peska, umazana in nepitna. Uganili boste gospodična, zakaj sem prišel...«

»Ali nimate dveh vodnjakov? ...«

»Da... v onem drugem, tam na kraju poleg kapelice je še več vode. Ampak pravijo, da je tam nekdanji gospodar izvršil samomor in... da še zdaj leži notri! ...«

»Oh ne... slišala sem, da so ga že zdavnaj potegnili ven...«

»Čeprav... vendar se človeku upira. Bojimo se, da ne najdemo v kozarcu mrličevega zoba ali kakega gumba njegovega telovnika... Gospod voditelj bi vsaj pri večerji rajši imel malo manj mrtaške vode. Zato si dovoljuje še enkrat uporabiti Vašo dobroto, ki nam je že vsem predobro znana, in Vas prosim, da nam poklonite vedro čiste vode za na mizo...«

Vse to je povedal počasi, vljudno z nasmeškom, ki naj bi bil nalašč iz zadrege, kakršna je lastna izbrušenemu Parižanu, kadar govori z inteligentnim in uglednim dekletom.

Ta razgovor se je vršil pri malih vhodnih vratih na stezi polni sice sence. Ob zvoku tega toplega in mladega glasu, ob jasnem pogledu iz katerega je sijala srečna duša, se je tudi Rolande polotila prijetna zadrega.

»Imamo prav dober vodnjak; in dosti vode je notri. Moja teta bo gotovo zelo vesela, ko bo zvedela, da sem Vam postregla z njegovo vodo. Toda... Filomele ni doma... ona bi Vam bila gotovo pomagala... Kaj čem, bom pa jaz namestu nje.«

»Oh... Ni treba gospodična... Pri »Stari Rakovici« nas je petdeset za zajemanje vode; naredili bomo vrstni red, kakor pri vojakih... pridem sam po vodo, ker ste mi dovolili... Eno vedro ali dve bo dovolj... Toliko, da skočim ponje...«

»Boste znali zajeti vodo?«

»Oh... gospodična...«

In princ je uajke odhiti proti poloniji, ponavljaje z zgražanjem:

»Oh... gospodična...«

V hipu, ko odide pariški kolonist, se pojavi v ozki ulici silhueta velikega mladeniča, takisto vitkega, vendar temnolasega in črnookega. To je Filbert, ki je na poti h davkarju, s katerim ima opravka.

Mladenič sta se križala. Nista se poznala, toda oni iz »Stare Rakovice« je vendarle opazil, da ga je ta premotril z očesom in da je na to govoril z dekletom, ki je ostalo pri vratih in klicalo psa, ki je hitel žurno proti soedni hiši, katere kuhinja je uživala velik sloves.

Filbertov prihod ni bil premissen.

Davkarjev urad je dva koraka od »Zavetja« med vrtom in »Staro Rakovico«.

Če bi se bil mladenič še tako skrival, bi bil vendar moral mimo obeh hiš.

Sicer se mu Rolanda, ki je svojo popolno neodvisnost nad vse ljubila, nikakor ni hotela izogniti.

»Dober večer, Filbert!...« je ona prva pozdravila.

»Dober večer, Rolanda!... Glej, presenetil sem Te v razgovoru z lepim plavolasim fantom...«

»Ah!... plavolas je?...« de deklet odtrgano.

»Kakor da tega nisi vedela!...«

»No da, govorila sem ž njim... oziroma on je govoril z menoj... Sem sama doma, čisto sama... Ne tete, ne Filomele ni...«

»To je hudo!...«

»Zelo hudo!... Hočeš vedeti, kaj mi je pravil ta plavolasi mladenič?«

»Ne... ni mi do tega, da bi vse vedel.«

»Ej, pa boš vendarle vedel! Rekel mi je, da sem zala...«

»Prav je rekel...«

»Ali sem jaz kdaj nasprotno trdil?...«

»In pristavil je, da...«

»Da?...«

Toda Rolanda je bruhnila v smeh in odkrila vse svoje zobe.

Filbert jo je pogledal, skušal razumeti, kam deklet meri in tudi on se smejal in okril svoje prekrasne zobe.

»Rolanda, lahko mi rečeš kar hočeš. Vedi, da imam neomajno zaupanje vate. Od onega dne sem nepopisno srečen. Tako mi je, kakor da sem se prerodil. Ti si, Rolanda, ki si dala moji duši zmisel življenja. Moje srce prekipava ljubezen, kadar potihem izgovarjam Tvoje ime. In vsak hip si ga ponavljam. Ko si šla od mene onega večera, sem bil tako srečen, da bi bil najrajši objel ves svet!... Šel sem na sipino in sem izbral svoje melodije... najine melodije... morju... Pojdi! le šali se z menoj... le poskušaj me napraviti ljubosumnega... ne bo Ti uspelo, ker poznaš mojo neizmerno ljubezen... Ti sama si ji ponudila svojo roko... In tvoje roke držim v svojih... Ne boš jih potegnila nazaj...«